

Rikosseuraamuslaitoksen monisteita 2/2014

Rikosseuraamuslaitoksen tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2013

14.3.2014

SISÄLLYSLUETTELO

1	Toimintakertomus	1
1.1	Johdon katsaus	1
1.2	Vaikuttavuus	2
1.2.1	Toiminnan vaikuttavuus	2
1.2.2	Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus	3
1.3	Toiminnallinen tehokkuus	3
1.3.1	Toiminnan tuottavuus	3
1.3.2	Toiminnan taloudellisuus	4
1.3.3	Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	9
1.3.4	Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus	16
1.4	Tuotokset ja laadunhallinta	16
1.4.1	Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	16
1.4.2	Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu	18
1.5	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	22
1.5.1	Henkilöstömäärä ja -rakenne	22
1.5.2	Työhyvinvointi	25
1.5.3	Osaaminen ja aineeton pääoma	28
1.6	Tilinpäätösanalyysi	30
1.6.1	Rahoituksen rakenne	30
1.6.2	Talousarvion toteutuminen	30
1.6.3	Tuotto- ja kululaskelma	31
1.6.4	Tase	33
1.7	Sisäisen valvonnan arviointi ja vahvistuslausuma	34
1.8	Arviointien tulokset	36
1.8.1	Ulkopuolisten organisaatioiden tekemät tarkastukset	36
1.8.2	Rikosseuraamuslaitoksen sisäisen tarkastuksen tekemät tarkastukset.....	37
1.9	Yhteenvedo havaituista väärinkäytöksistä	38
2	Talousarvion toteumalaskelma	39
3	Tuotto- ja kululaskelma	42
4	Tase	43
5	Liitetiedot	45
5.1	Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta	45
5.2	Nettoutetut tulot ja menot	46
5.3	Arviomäärärahojen ylitykset	47
5.4	Peruutetut siirretyt määrärahat	47
5.5	Henkilöstökulujen erittely	47
5.6	Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset	48
5.7	Kansallis- ja käyttöomaisuuden ja muiden pitkävaikutteisten menojen poistot.....	49
5.8	Rahoitustuotot ja -kulut	51
5.9	Talousarviotaloudesta annetut lainat	52
5.10	Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset	52
5.11	Taseen rahoituserät ja velat	53
5.12	Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut vastuut	54
5.13	Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat	54
5.14	Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat	54
5.15	Velan muutokset	54
5.16	Velan maturiteettijakauma ja duraatio	54
5.17	Oikeuden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot	54
6	Allekirjoitus	55

Rikosseuraamuslaitoksen tilinpäätös vuodelta 2013

Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikkö laatii kirjanpitoyksikkönä tilinpäätösasiakirjan, johon sisältyy toimintakertomusosio. Rikosseuraamuslaitoksen kirjanpitoyksikköön kuuluivat vuonna 2013 keskushallintoyksikkö, kolme rikosseuraamusaluetta, valtakunnallinen terveydenhuoltoyksikkö (RTHY), täytäntöönpanoyksikkö (TPY) ja Rikosseuraamusalan koulutuskeskus (RSKK). Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikkö vastaa rikosseuraamusalueiden ja valtakunnallisten yksiköiden (RTHY, TPY ja RSKK) tulosoikeuksista. Rikosseuraamusalueet ja valtakunnalliset yksiköt ovat laatineet erilliset tulosraportit.

1 Toimintakertomus

1.1 Johdon katsaus

Rikosseuraamusjärjestelmää kehitetään siirtämällä rangaistusten painopistettä edelleen hienokseltaan laitosseuraamuksista yhdyskuntaseuraamuksiin ja vankeusrangaistusten täytäntöönpanossa suljetuista laitoksista avolaitoksiin ja valvotun koevapauden nykyistä laajempaan käyttöön. Seuraamusjärjestelmän vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden parantamiseksi ja hallitun vapauttamisen edistämiseksi laajennetaan sähköisen valvonnan käyttöä mm. valvotun koevapauden toimeenpanossa. Vuonna 2013 Rikosseuraamuslaitoksen tulostavoitteena olivat seuraamusten täytäntöönpanon sisällöllinen kehittäminen, asiakkaita koskevien käytäntöjen yhdenmukaisuuden lisääminen sekä suunnitelmallisen ja hallitun vapauttamisen varmistaminen. Tulostavoitteet saavutettiin osittain.

Talouden sopeuttamissuunnitelman mukaiset henkilöstövähennykset ovat vaikuttaneet Rikosseuraamuslaitokselle asetettujen tulostavoitteiden saavuttamiseen. Rikosseuraamuslaitos on vähentänyt henkilöstöään kahden viimeisen vuoden aikana 127 henkilötyövuotta. Tuottavuusohjelmavähennykset (309 htv) huomioiden Rikosseuraamuslaitos on vähentänyt vuodesta 2005 alkaen yhteensä 436 (13,6 %) henkilötyövuotta. Henkilöstövähennyksistä johtuen mm. uusintarikollisuuden vähentämiseen ja rangaistusten vaikuttavuuteen liittyviä ohjelmia ja rangaistusajansuunnitelman mukaista toimintaa ei aina kyetä järjestämään vangin tarpeiden mukaisesti. Vankeusvangeista toimintaan osallistumattomia oli keskimäärin 31 % (28 % vuonna 2012). Lisäksi vankien vapaa-ajan toimintaa on jouduttu karsimaan. Riskinä on, että henkilöstövähennykset vaarantavat myös työturvallisuutta, mm. vankikuljetuksia joudutaan usein tekemään yhden vartijan voimin tai vastaavasti vanginkuljetustehtävien sujumista joudutaan varmistamaan ottamalla osastoilta vartijoita, jolloin osastot toimivat vajaamiehityksellä.

Seuraamusten laatua on kehitetty käynnistämällä Lähityön toimivat käytännöt -hanke, osallistamalla pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishankkeen sekä käynnistämällä yhdyskuntaseuraamustyön kehittämishanke ja arvioinnin evaluointitutkimus. Hallittua vapauttamista ja toimintajatkumoa edistettiin lyhytaikaisvankien toimintokokonaisuuksia sekä vapauttamisyksiköiden ja vapauttamisverkostojen työtä kehittämällä.

Valvotussa koevapaudessa olleiden määrä pysyi edellisen vuoden tasolla (151 vankia), joten määrällistä tulostavoitetta (170 vankia) ei saavutettu. Toisaalta valvotun koevapauden onnistumisprosentti parani hieman vuoden 2012 tasosta ja valvotun koevapauden toimeenpanoprosessia sekä työn sisältöä kehitettiin Työterveyslaitoksen kanssa yhteistyössä toteutetun Kohaus-hankkeen avulla. Kohaus-hankkeessa keskityttiin verkostomaisen työotteen lisäämiseen ja tiedonkulun parantamiseen Rikosseuraamuslaitoksen ja ulkopuolisten toimijoiden välillä. Va-

pauttamissuunnitelmia laadittiin aiempaa suuremmalle osalle vangeista. Avolaitoksissa olevien määrä laski prosenttiyksikön edellisestä vuodesta. Avolaitossijoitusten määrän lisääminen edellyttäisi, että useampi vanki voisi sijoittua suoraan siviilistä avolaitokseen. Vuoden 2014 aikana tullaan määrittelemään uusi täytäntöönpanon aloitusprosessi, jolloin suoraan siviilistä vankilaan tulevien sijoittamista avolaitoksiin ja valvottuun koevapauteen on mahdollista suunnitelmallisesti edistää.

Henkilöstön osalta strateginen tavoite mielekkästä työstä on osin toteutunut niukkenevien henkilöstöresurssien vaikutuksesta, tehtäväkokonaisuudet laajenevat ja muuttuvat entistä vaativammiksi. Henkilöstön hyvinvoinnista voidaan nähdä osin ristiriitaisia indikaattoreita, sairauspoissaolot ovat hieman lisääntyneet, mutta työhyvinvointi on monen indeksin perusteella parantunut verrattuna vuoteen 2011. Henkilöstön osaamisen kehittämiseksi on tarjolla monipuolista koulutusta ja osaamistarpeita kartoitetaan vuosittain kehityskeskusteluissa.

Sähköisen valvonnan käyttö lisääntyi jonkin verran valvontarangaistusten määrän lisääntymisessä. Muilta osin sähköistä valvontaa toteutettiin entisessä laajuudessa, koska valvottua koevapautta ja mm. opinto- ja siviilityötä koskeva uusi lainsäädäntö tuli voimaan vasta 1.1.2014.

Tiukasta taloudellisesta tilanteestaan huolimatta Rikosseuraamuslaitos pysyi määräraha-kehityksessään. Rikosseuraamuslaitoksen talouden sopeuttamissuunnitelman toimeenpanon ansiosta vuodelle 2014 siirtynyt toimintamääräraha oli 11,6 miljoonaa euroa (4,93 %). Rikosseuraamuslaitoksen budjetissa siirtyvän määrärahan suuruus oli arvioitu 9,5 M€ ja vuodelle 2013 asetettu tulostavoite oli vähintään 5,2 miljoonaa euroa. Rikosseuraamuslaitos on toteuttanut sopeuttamissuunnitelmaansa etupainotteisesti. Siirtyvän määrärahan suuruuteen vaikutti ennen kaikkea se, että Rikosseuraamuslaitoksen henkilötyövuosimäärää vähennettiin 64 henkilötyövuodella. Henkilöstökulut olivat 131,9 miljoonaa euroa, 2,0 miljoonaa alle tavoitteen (1,5 %). Toimitilamenot jäivät 2,4 miljoonaa (5,3 %) suunnitellusta ollen 47,7 miljoonaa euroa. Muut kulut olivat 58,7 miljoonaa euroa, 0,5 miljoonaa euroa (0,9 %) alle suunnitellun. Tulojen tavoite ylitettiin 0,1 miljoonalla eurolla (0,8 %). Tulot olivat 14,3 miljoonaa euroa.

Yhdyskuntaseuraamuksia suorittavia oli lähes 9 % vähemmän kuin vuonna 2012. Vapaudesta vankilaan tulleiden määrä on laskenut 4,2 % edellisestä vuodesta, mikä on vaikuttanut siihen, että myös keskimääräinen vankiluku on edelleen hieman laskenut. Vuoden aikana täytäntöönpanoon tuli 229 valvontarangaistusta ja rangaistuksen suorittajia oli vuoden aikana keskimäärin noin 29 päivässä. Pyydettyjen asiantuntijalausuntojen määrään on pyritty vaikuttamaan mm. nuoren rikoksesta epäillyn tilanteen selvittämistä koskevan lainsäädännön muuttamisella. Seuraamuksiin liittyvien asiantuntijalausuntojen määrä onkin laskenut yli viidenneksen. Mikäli vanki- ja yhdyskuntaseuraamusasiakasmäärät eivät olisi vähentyneet, sopeuttamissuunnitelman mukaiset henkilöstövähennykset olisivat heikentäneet työn tuloksellisuutta nykyistä enemmän.

Rikosseuraamuslaitos osallistuu vankien terveydenhuollon järjestämis- ja rahoittamisvastuun siirtämistä sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalle koskevaan valmistelutyöhön. Valmistelutyö jatkuu edelleen. Lisäksi vuoden 2013 aikana aloitettiin rangaistusten täytäntöönpanon aloitustehtävien siirtämiseen ulosotolta Rikosseuraamuslaitokselle liittyvät valmistelutehtävät.

Rikosseuraamuslaitoksen toiminnan kehittämis- ja asiakastietojärjestelmähanketta (RISE-ATJ) jatkettiin. Hanke on ensisijaisesti toimintojen ja prosessien kehittämishanke. Hankintaprosessin viivästymisen vuoksi RISE-ATJ on arvion mukaan valmis vuonna 2017.

Rikosseuraamuslaitoksen toimitilavisio ja toimitilasuunnitelma valmistuivat syksyllä 2013. Nykyisellä kehysrahoituksella on vaikea ylläpitää olemassa oleva toimitilaverkosto. Riskinä on, että pienenevä henkilöstömäärä ei enää riitä laitosturvallisuuden ja kuntouttavan toiminnan tason turvaamiseen. Toimitilaverkoston kehittäminen toimitilavision mukaisesti tukisi paremmin Rikosseuraamuslaitoksen toimintaa ja hillitsisi toimitilakustannuksien nousua.

Vuonna 2013 päätettiin laatia strategisen henkilöstösuunnittelun pohjaksi HR-ohjelma ohjaamaan henkilöstöressurssien kohdentamista. HR-ohjelman laatiminen ja henkilöstösuunnitelman päivitys valmistuu vuoden 2014 aikana. VMBaro-kysely toteutettiin syksyllä 2013. Työtyytyväisyys on parantunut koko alalla ja työhyvinvointi-indeksi (C3) saavutti valtion keskiarvon. Sairauspoissaolot lisääntyivät hieman koko alalla. Yksiköissä, joissa toteutettiin HR-päivä, sairauspoissaolot kuitenkin laskivat hieman. Rikosseuraamusalan tutkintokoulutuksen uudistus valmistui ja uusi perustutkinto aloitti tammikuussa 2014.

1.2 Vaikuttavuus

1.2.1 Toiminnan vaikuttavuus

Kriminaalipolitiikan yhteiskunnallisena vaikuttavuustavoitteina on vähentää rikollisuutta ja rikollisuuden haittoja sekä parantaa turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta yhteiskunnassa. Tämä edellyttää useiden hallinnonalojen yhteistä tavoitteenasettelua ja yhteisiä toimintalinjoja. Oikeusministeriön hallinnonalalla erityisinä tavoitteina ovat uusintarikollisuuden ja väkivallan vähentäminen.

Vankeusrangaistusten ja yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanossa huolehditaan täytäntöönpanon varmuudesta, luotettavuudesta ja turvallisuudesta. Rangaistusten täytäntöönpanon vaikuttavuustavoitteena on vähentää rangaistusta suorittavien riskiä syyllistyä uusiin rikoksiin rangaistusaikana ja sen jälkeen. Tavoitteiden toteuttaminen edellyttää seuraamusjärjestelmän ja seuraamusten sisältöjen kehittämistä.

Alla olevissa taulukoissa on esitetty ns. aito uusiminen vankeuden ja yhdyskuntapalvelun sekä vankeudesta koevapauden kautta vapautuneiden osalta kolmen ja viiden vuoden seuranta-ajoilla. Aidolla uusimisella tarkoitetaan sitä, että vankilasta vapautumisen tai yhdyskuntapalvelun päättymisen jälkeen on tehty rikos, josta on seurannut uusi tuomio ja uusi seuraamus seurantajakson aikana.

Uusiminen 3 vuoden seuranta-ajalla %	Toteuma 2011 (2008 vapautuneet)	Toteuma 2012 (2009 vapautuneet)	Toteuma 2013 (2010 vapautuneet)
Vankilasta vapautumisen jälkeen vankilaan	43,8	41,7	40,3
Vankilasta vapautumisen jälkeen vankilaan, yhdyskuntapalveluun tai valvontarangaistukseen	49,8	46,2	44,8
Yhdyskuntapalvelun suorittamisen jälkeen vankilaan	14,2	14,2	11,6
Yhdyskuntapalvelun suorittamisen jälkeen vankilaan, yhdyskuntapalveluun tai valvontarangaistukseen	28,7	27,5	26,6
Vankilasta valvotun koevapauden kautta vapautuneiden uusiminen vankilaan, yhdyskuntapalveluun tai valvontarangaistukseen	18,7	26,6	24,7

Uusiminen 5 vuoden seuranta-ajalla %	Toteuma 2012 (2007 vapautuneet)	Toteuma 2013 (2008 vapautuneet)
Vankilasta vapautumisen jälkeen vankilaan	54,7	52,3
Vankilasta vapautumisen jälkeen vankilaan, yhdyskuntapalveluun tai valvontarangaistukseen	59,4	57,5
Yhdyskuntapalvelun suorittamisen jälkeen vankilaan	21,7	19,5
Yhdyskuntapalvelun suorittamisen jälkeen vankilaan, yhdyskuntapalveluun tai valvontarangaistukseen	39,0	37,3
Vankilasta valvotun koevapauden kautta vapautuneiden uusiminen vankilaan, yhdyskuntapalveluun tai valvontarangaistukseen	27,0	20,7

Vuonna 2013 uusiminen on edelleen hiukan vähentynyt niin kolme- kuin viisivuotisseuranankin mukaan. Tämä voi osaltaan selittää myös vanki- ja asiakasmäärän kehitystä ja sopii havaintona yhteen yleiseen rikollisuuden vähenemiseen liittyvien tietojen kanssa. Näiden asioiden keskinäisiä riippuvuuksia ei kuitenkaan ole tutkimuksellisin keinoin selvitetty. Valvotun koevapauden kautta vapautuneiden uusimisriski on samalla tasolla kuin yhdyskuntapalvelun suorittaneiden. Valvotun koevapauden alkuvuosina valvotussa koevapaudessa olleita oli suhteellisen vähän, jolloin vuotuiset vaihtelut myös uusimisessa voivat olla merkittäviä.

1.2.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Virastolla ei ole siirto- ja sijoitusmenoja.

1.3 Toiminnallinen tehokkuus

1.3.1 Toiminnan tuottavuus

Vuonna 2013 vankien ja yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden määrä suhteessa henkilötyövuosiin laski edellisvuoden tasosta. Henkilöstön määrä aleni, mutta vankimäärä ja toimeenpanossa olleiden yhdyskuntaseuraamusten määrä laski suhteellisesti tätäkin enemmän.

Tuottavuus	Toteuma 2011	Toteuma 2012	TA 2013	Tuso 2013	Toteuma 2013	Muutos 2013/2012
Vangit keskimäärin päivässä/htv	1,29	1,36	1,43	1,34	1,33	-2,2 %
Yhdyskuntaseuraamuksia toimeenpanossa päivittäin keskimäärin/htv	17,1	13,2	15,5	13,2	12,0	-9,1 %
Seuraamukseen liittyvät pyydettyt asiantuntijalausunnat vuodessa/htv	303	284	368	270	261	-8,1 %

* Vangit ja yhdyskuntaseuraamuksia keskimäärin päivässä/htv määrittäminen on tarkennettu. 2012 alkaen toteumassa alue- ja arviointikeskusten htv:n jyvitystä mittareiden kesken on tarkennettu.

Tuottavuus	Toteuma 2011	Toteuma 2012	Toteuma 2013	Muutos 2013/2012
Koulutettavapäivät/htv*	1 001	930	1 017	9,4 %
Potilaskäynnit poliklinikalla/htv**	1 776	2 198	1 900	-13,6 %
Hoitovuorokaudet Vankisairaalsassa/htv***	295	294	269	-8,5 %
Hoitovuorokaudet Psykiatrisessa sairaalsassa/htv***	221	237	214	-9,7 %

*Kaikki perus-, täydennys- ja amk-koulutuksen koulutettavapäivät (lähi- ja etä)/ RSKK:ssa opetukseen käytetyt htv:t.

**Potilaskäynnit (Effic) vuoden aikana/poliklinikoiden htv:t.

***Hoitovuorokaudet (Effic) vuoden aikana/Vankisairaalan tai Psykiatrisen vankisairaalan (Turku ja Vantaa) htv:t.

1.3.2 Toiminnan taloudellisuus

Vuoden 2013 aikana Rikosseuraamuslaitos jatkoi talouden sopeuttamissuunnitelman toimeenpanoa. Sopeuttamissuunnitelma projektoitiin nimeämällä kullekin osaprojektille hankepäällikkö, joka vastaa omalta osaltaan sopeuttamistoimien toteutumisesta ja raportoinnista. Vuonna 2013 taloutta sopeutettiin vähentämällä 64 henkilötyövuotta. Rikosseuraamuslaitokselle vuodelle 2013 asetettu henkilöstövähennystavoite oli 32 htv:tta, joten sopeuttamisessa on edetty etupainotteisesti. Vuoden 2013 henkilöstövähennyksistä 12 htv:n vähennys saatiin aikaan Haminan vankilan lakkauttamisesta ja 5 htv:n vähennys talous- ja henkilöstöhallinnon prosesseja kehittämällä. Lisäksi 10 htv:n säästö saatiin perustutkinto-opiskelijoiden siirtyessä yleisen opintotuen piiriin. Sopeuttamissuunnitelman mukaan merkittävä osa henkilöstövähennyksistä tuli saada aikaan uuden toiminnan kehittämis- ja asiakastietojärjestelmän (RISE-ATJ) avulla. RISE-ATJ:n todelliset henkilöstövähennysvaikutukset saadaan aikaan kuitenkin vasta uuden järjestelmän käyttöönoton jälkeen, näin ollen pysyäkseen määrärahakehityksessään Rikosseuraamuslaitos on joutunut jättämään virkoja täyttämättä useista eri toiminnoista ilman aitoa tuottavuussäästöä. Lisäksi säästöjä saatiin mm. tehostamalla toimitilojen käyttöä, luopumalla henkilökunnan asunnoista ja niiden kustannusvastaavuutta parantamalla, vähentämällä energiankulutusta sekä keskittämällä ja tehostamalla hankintatoimea.

Palkat muodostivat 56,0 % (56,8 % vuonna 2012) käytettävissä olleista toimintamäärärahoista. Henkilöstövähennyksistä johtuen palkkamenot laskivat lähes 1,4 milj. euroa vuoden 2012 tasosta. Kiinteistövuokrat olivat 20,2 % (19,1 %) toimintamäärärahoista. Kiinteistövuokriin kului 2,9 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2012. Vuokrien nousu johtui vuokrien indeksikorotusten lisäksi siitä, että tiettyissä vankiloissa on siirrytty jaetun vuokran malliin. Muut menot laskivat 3,2 milj. euroa edellisen vuoden tasosta ollen 24,9 % (26,4 %) käytettävissä olleista toimintamäärärahoista. Muiden menojen laskuun vaikutti sopeuttamistoimien lisäksi tiettyjen vankiloiden siirtyminen jaetun vuokran malliin. Tulot laskivat 700 000 eurolla edellisestä vuodesta muodostaen 6,1 % (6,4 %) osuuden käytettävissä olleista toimintamäärärahoista.

Rikosseuraamuslaitoksen taloudellisuutta kuvataan tässä luvussa toimintamenoina ja kustannuksina. Kustannukset (netto) sisältävät myös tulot.

Vankia ja yhdyskuntaseuraamusta kohti laskettuun toimintamenojen nousuun vaikutti pääasiassa keskimääräisen vankiluvun ja yhdyskuntaseuraamuksia päivittäin suorittavien määrän lasku sekä yleisen hintatason nousu.

Toimintamenot	Toteuma 2011	Toteuma 2012	TA 2013	Tuso 2013	Toteuma 2013	Muutos 2013/2012
Toimintamenot vuodessa/vanki € (netto)	59 062	60 843	61 557	61 659	61 896	1,7 %
Toimintamenot vuodessa/yhdyskuntaseuraamusta suorittava € (netto)	4 506	4 934	5 082	5 023	5 327	8,0 %

Rikosseuraamusalan nettokustannukset olivat 226,8 miljoonaa euroa vuonna 2013. Kustannukset laskivat edelliseen vuoteen verrattuna 2,0 miljoonaa euroa (0,9 %). Henkilöstökustannukset laskivat 2,2 miljoonaa euroa (1,7 %) ollen 128,7 miljoonaa euroa. Muut kustannukset laskivat 0,8 miljoonaa euroa (0,7 %) ollen 114,3 miljoonaa euroa. Tulot laskivat 0,9 miljoonaa euroa (5,4 %).

Kustannukset (netto) 1 000 €	2011	2012	2013	Muutos 2013/2012
Rikosseuraamusalan kokonaiskustannukset, josta	221 562	228 881	226 838	-0,9 %
Keskushallintoyksikön kustannukset	7 063	7 175	6 943	-3,2 %
Terveystuotoyksikön kustannukset	15 204	14 977	15 274	2,0 %
Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen kustannukset	3 109	2 955	2 754	-6,8 %
Täytäntöönpanoyksikön kustannukset	-	-	1 859	0 %
Rikosseuraamusalueiden kustannukset yhteensä, josta	196 187	203 774	200 007	-1,8 %
Etelä-Suomen rikosseuraamusalueen kustannukset	60 090	64 734	63 685	-1,6 %
Länsi-Suomen rikosseuraamusalueen kustannukset	62 201	64 746	63 295	-2,2 %
Itä- ja Pohjois-Suomen rikosseuraamusalueen kustannukset	62 860	62 087	61 410	-1,1 %
Rikosseuraamuslaitoksen yhteiset kustannukset	11 036	12 207	11 616	-4,8 %

Yksikkökustannukset (netto)	2011	2012	2013	Muutos 2013/2012
Täytäntöönpanon kustannukset vuodessa €/vanki	63 009	65 479	66 237	1,2 %
Täytäntöönpanon kustannukset vuodessa €/yhdyskuntaseuraamusasiakas	4 146	4 663	4 950	6,2 %
Rikosseuraamusalan perustutkintokoulutuksen kustannukset €/aloittaneet opiskelijat*	36 872	-	31 134	-
RSKK:n täydennyskoulutuksen kustannukset €/koulutettavapäivä*	112	139	114	-18,0 %
Psykiatrisen vankisairaalan hoitopäivän hinta €/hoitopäivä (brutto)	255	248	280	12,9 %
Vankisairaalan hoitopäivän hinta €/hoitopäivä (brutto)	221	231	235	1,7 %

*Hallinto jyvitetty toteutuneiden koulutettavapäivien suhteessa.

Eri seuraamusten täytäntöönpanon hinta vaihtelee. Yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpano käyttöönottovaiheessa olevaa valvontarangaistusta lukuun ottamatta on huomattavasti edullisempaa kuin vankeusrangaistusten täytäntöönpano. Täytäntöönpano suljetussa laitoksessa tulee kalliimmaksi kuin avolaitoksessa tai koevapaudessa.

Seuraamusten kustannukset (brutto)	Työajan käytön jakauma 2013		Kustannusten jakautuminen 2013	Täytäntöönpanon hinta 2012	Täytäntöönpanon hinta 2013
	N	%	€	€	€
Vankeja keskimäärin päivässä					
Suljetuissa laitoksissa	2 243	80 %	176 357 367	76 935	78 626
Avolaitoksissa	781	17 %	46 260 929	62 029	59 233
Valvotussa koevapaudessa	151	3 %	3 872 123	24 535	25 643
Yhteensä	3 175	100 %	226 490 419	70 747	71 336
Yhdyskuntaseuraamusten päivittäinen keskimäärä					
Ehdollisesti rangaistuja nuoria valvottavia	908	18 %	2 925 560	2 587	3 222
Nuorisorangaistusta suorittavia	7	0 %	40 920	8 034	5 846
Yhdyskuntapalvelua suorittavia	1 344	38 %	6 519 865	4 948	4 851
Ehdonalaisesti vapautuneita valvottavia	1 036	20 %	3 358 629	2 967	3 242
Valvontarangaistusta suorittavia	29	9 %	1 582 070	66 306	54 554
Seuraamukseen liittyvät asiantuntijalausunnot*	7 940	15 %	2 151 596	257	271
Yhteensä	3 324	100%	16 578 640	4 692	4 988

Kaikki Rikosseuraamuslaitoksen kustannukset, ml. keskushallintoyksikkö, TPY, RSKK, RTHY, aluekeskukset, 1181 alueiden yhteiset on vyörytetty seuraamuksille. Seuraamusten kustannukset määritelmää on tarkennettu mm. täytäntöönpanoyksikön perustamisen takia, joten luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia edelliseen vuoteen nähden.

*Seuraamukseen liittyviä asiantuntijalausuntoja oli vuonna 2013 yhteensä 7 940 kpl eli ko. luku ei ole päivittäinen keskimäärä.

Huom! Toimintakertomuksen taulukoiden yhteensä rivien luvut on pyöristetty alkuperäisistä luvuista.

Rikosseuraamusalan kokonaiskustannuksista (243,1 milj. euroa brutto, 226,8 milj. euroa netto) 27 % aiheutui kiinteistökustannuksista (26 % vuonna 2012) ja 22 % valvonnasta ja vanginkuljetuksesta (23 % vuonna 2012). Kiinteistökustannukset kasvoivat edelliseen vuoteen nähden noin 1,1 miljoonalla eurolla, mikä johtui vuokrien indeksikorotuksien lisäksi siitä, että osa vankiloista siirtyi vuoden aikana jaetun vuokran malliin. Valvonnan ja vanginkuljetuksen kustannukset laskivat edellisestä vuodesta noin 0,9 miljoonalla eurolla, mikä johtui pääasiassa sopeuttamissuunnitelman mukaisista henkilövähennyksistä.

Vangeille järjestettävä toiminta (koulutus, ohjelmatoiminta, työtoiminta, yksilötyö ja vapaa-ajan toiminta) maksoi vuonna 2013 yhteensä 18,1 miljoonaa euroa, mikä oli ainoastaan 8 % (8 % vuonna 2012) rikosseuraamusalan kokonaiskustannuksista.

RIKOSSEURAAMUSLAITOKSEN TOIMINTOJEN KUSTANNUKSET 2011 – 2013

1 000 €	2011				2012				2013			
	Henk.kust	Kok.kust	Tulot	Kok.kust. netto	Henk. kust	Kok.kust	Tulot	Kok.kust. netto	Henk.kust	Kok.kust	Tulot	Kok.kust. netto
Tukitoiminnot (sis. Kehan järjestämä henkilöstön koulutus)	20 252	37 173	-106	37 067	20 584	38 917	-335	38 582	20 539	37 530	-217	37 313
Kiinteistöt	1 957	58 224	-2 198	56 026	1 765	60 864	-1 837	59 027	1 551	61 870	-1 722	60 148
RSKK:n järjestämä koulutus	1 144	1 435	-165	1 270	1 074	1 274	-164	1 110	909	1 114	-155	959
Yhdyskuntaseuraamusten toimeenpano	5 233	5 754	0	5 754	5 434	6 015	0	6 015	5 437	5 921	0	5 921
Asiantuntijalausunnot	1 591	1 650	0	1 650	1 554	1 614	0	1 614	1 336	1 383	0	1 383
Vankeusrangaistusten täytäntöönpano	79 173	114 626	-14 598	100 028	80 800	117 631	-14 721	102 910	79 245	115 509	-14 042	101 468
Rangaistusajan suunnittelu	4 947	5 044	0	5 044	5 003	5 375	0	5 375	5 019	5 428	0	5 428
Vankiloiden perushuolto	5 599	18 512	-5 167	13 344	5 537	18 668	-5 399	13 269	5 177	17 328	-5 134	12 194
Valvonta ja vangin kuljetus	46 751	50 146	-18	50 128	47 993	51 692	-19	51 673	46 993	50 789	-9	50 780
Vankien koulutus	1 234	2 210	-158	2 052	1 127	2 086	-155	1 932	1 044	1 928	-168	1 760
Ohjelmatoiminta	2 663	3 387	-6	3 382	2 673	3 663	-4	3 659	2 686	3 556	-10	3 545
Avolaitostyöt ja muu ulkopuolinen työ	592	4 134	-1	4 133	528	5 105	0	5 105	430	5 580	0	5 580
Työtoiminta	5 126	13 185	-9 066	4 118	4 939	12 599	-8 850	3 748	4 604	11 902	-8 581	3 321
Yksilötyö ja vapaa-aika	3 585	3 862	-3	3 858	3 558	3 803	-6	3 797	3 531	3 866	-1	3 864
Valvottu koevapaus	1 429	1 545	0	1 545	2 032	2 152	0	2 152	2 095	2 217	0	2 216
Terveystenhoito	7 246	12 602	-179	12 423	7 410	12 488	-287	12 200	7 666	12 917	-137	12 780
Poissaolot (eivät sisälly yllä oleviin)	19 784	19 783	-17	19 766	19 716	19 719	-97	19 623	19 725	19 742	-95	19 647
YHTEENSÄ	129 134	238 647	-17 085	221 562	130 927	246 035	-17 154	228 881	128 744	243 069	-16 231	226 838

Tiedot perustuvat Tarmo-järjestelmän tietoihin ja sisältävät tulot.

1.3.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus* 1 000 €	2011 TP	2012 TP	2013 TA	2013 TP
Tuotot	11 152	11 362	11 571	10 994
Erilliskustannukset	10 853	10 986	11 200	10 574
Osuus yhteiskustannuksista	9 060	9 875	9 155	10 726
Kokonaiskustannukset	19 913	20 861	20 355	21 299
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-8 761	-9 499	-8 784	-10 306
Kustannusvastaavuus, %	56	54	57	52

* Ei sisällä ateriakorvauksia ja palvelussuhdeasunnoista saatavia vuokratuloja.

Talousarviossa esitetty kustannusvastaavuustavoite jäi saavuttamatta. Tuotot laskivat noin 368 000 euroa (3,2 %) edellisestä vuodesta. Erilliskustannukset laskivat 412 000 euroa (3,8 %). Osuus yhteiskustannuksista kasvoi 851 000 euroa (8,6 %). Yhteiskustannusten kasvu johdetaan toimitilamenojen kasvusta sekä tarkentuneesta toimitilamenojen kohdentumisesta laskelmille. Toimitilamenot on ensimmäistä kertaa tuotettu HTH-tilanhallintajärjestelmästä työtoiminnan ja terveydenhuoltoyksikön laskelmille. Tältä osin tiedot eivät ole vertailukelpoisia edellisten vuosien kanssa.

Seuraavassa esitetään kustannusvastaavuuslaskelmat työtoiminnasta, laitostenmyymälöistä (kanttiinit), palvelussuhdeasunnoista, henkilöstön ateriakorvauksista sekä Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen ja Rikosseuraamusalan terveydenhuoltoyksikön maksullisesta toiminnasta.

Työtoiminnan kustannusvastaavuus 1 000 €	Toteuma 2011	Toteuma 2012	Toteuma 2013	Muutos 2013/2012
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
- maksullisen toiminnan myyntituotot	5 663	5 700	5 821	2 %
- maksullisen toiminnan muut tuotot	1 090	1 031	885	-14 %
Tuotot yhteensä	6 753	6 731	6 706	0 %
KUSTANNUKSET				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	2 581	2 566	2 390	-7 %
- henkilöstökustannukset	2 015	1 839	1 771	-4 %
- vuokrat	123	181	213	17 %
- palvelujen ostot	868	893	1 136	27 %
- muut erilliskustannukset	1 663	1 625	1 357	-17 %
- vankiloiden sisäinen käyttö	-1 201	- 1 127	-1 136	1 %
Erilliskustannukset yhteensä	6 050	5 977	5 730	-4 %
KÄYTTÖJÄÄMÄ	703	754	976	29 %
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset	8 491	9 281	10 289	11 %
- poistot	369	346	269	-22 %
- korot	24	25	12	-54 %
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	8 885	9 653	10 569	9 %
KOKONAISKUSTANNUKSET YHTEENSÄ	14 934	15 630	16 299	4 %
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	-8 182	-8 899	-9 593	8 %
KUSTANNUSVASTAAVUUS %	45 %	43 %	41 %	-4 %

Työtoiminnan tuotteiden maksullisuudesta on säädetty Rikosseuraamuslaitoksesta annetun lain (953/2009) 10 §:ssä.

Työtoiminnan tuotot pysyivät edellisvuoden tasolla, mutta kokonaiskustannukset nousivat selvästi. Tämä johti kustannusvastaavuusprosentin laskuun. Kokonaiskustannusten nousuun vaikutti toimitilakustannusten kasvaminen noin 1 milj. eurolla. Osa tästä selittyy Mikkelin vankilan käyttöönotolla, joka on lisännyt vuokratilakustannuksia edellisvuoteen verrattuna, jolloin vankila oli käytössä vain osan vuodesta. Vaikutusta on myös sillä, että toimitilakustannukset otettiin ensimmäistä kertaa Optimize-järjestelmästä. Erilliskustannukset laskivat viime vuodesta. Vuoden lopun varastoarvo vastasi edellisvuoden vastaavaa. Kun myyntitulot pysyivät edellisvuoden tasossa, käyttöjäämä kasvoi. Poistojen alenemisessa näkyy käyttöomaisuuden vähenemisen lisäksi myös kone- ja laitekannan nopea vanheneminen. Ostopalveluiden kustannusten nousua selittää postituskulujen nousu ja niiden kirjauksissa tapahtuneet muutokset. Vangeille maksettujen ansioiden laskua (taulukossa muut erilliskustannukset) selittää toteutuneen työajan vähenemisen ohella siirtyminen yhä laajemmin avolaitospalkan maksusta

toimintarahnan maksuun. Siirtymään on vaikuttanut myös Köyliön vankilan muuttaminen suljetuksi, mikä lähtökohtaisesti vähentää vankien työssä käyntiä.

Maksulliseen työtoimintaan kirjautui 110,42 henkilötyövuotta, mikä on 10,2 vähemmän kuin edellisenä vuonna. Vankien työtunteja kirjautui 765 545 tuntia, mikä on 82 289 tuntia vähemmän kuin edellisenä vuonna ja vastaa 48 vankityövuoden vähenemistä. Työtoiminnassa vankeja oli keskimäärin 445 päivässä.

Laitosmyymälöiden kustannusvastaavuus 1 000 €	Toteuma 2011	Toteuma 2012	Toteuma 2013	Muutos 2013/2012
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
- maksullisen toiminnan myyntituotot	4 055	4 178	4 000	-4 %
- maksullisen toiminnan muut tuotot	16	15	4	-73 %
Tuotot yhteensä	4 071	4 193	4 004	-4 %
KUSTANNUKSET				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	4 000	4 036	3 883	-4 %
- henkilöstökustannukset	589	626	634	1 %
- vuokrat	0	0	0	0
- palvelujen ostot	5	23	13	-46 %
- muut erilliskustannukset	19	28	55	100 %
Erilliskustannukset yhteensä	4 614	4 712	4 585	-3 %
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-543	-520	-581	12 %
- tukitoimintojen kustannukset	78	86	73	-15 %
- poistot	0	0	0	0
- korot	0	0	0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	78	86	73	-15 %
KONAISKUSTANNUKSET YHTEENSÄ	4 692	4 798	4 658	-3 %
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	-621	-605	-653	8 %
KUSTANNUSVASTAAVUUS %	87 %	87 %	86 %	-2 %

Laitosmyymälöiden tuotteiden maksullisuudesta on säädetty rikosseuraamuslaitoksesta annetun lain (953/2009) 10 §:ssä. Rikosseuraamuslaitoksen ohjeen 4/004/2011 mukaan laitosmyymälässä tuotteet myydään vangille hankintahinnalla, johon sisältyvät ostohinta, rahtikulut ja muut vastaavat hankintakulut. Kustannusvastaavuuslaskelmassa maksullisen toiminnan erilliskustannukset ilman henkilöstökustannuksia ovat 3,951 milj. euroa, mikä alittaa maksullisen toiminnan tuotot 54 000 eurolla.

Tulot laskivat 4 % ja erilliskustannukset 3 % vuoden 2012 tasosta. Tulojen 189 000 euron ja erilliskustannusten 128 000 euron laskua selittää mm. suljettujen laitosten keskimääräisen vankimäärän hienoinen lasku.

Laitosmyymälöiden käyttöjäämä aleni 61 000 euroa, mikä johtui tulojen laskusta sekä henkilöstökustannusten ja muiden erilliskustannusten noususta.

Palvelussuhdeasuntojen kustannusvastaavuus 1 000 €	Toteuma 2011	Toteuma 2012	Toteuma 2013	Muutos 2013/2012
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
- maksullisen toiminnan myyntituotot	0	0	0	0
- maksullisen toiminnan muut tuotot	1 662	1 306	1 075	-18 %
Tuotot yhteensä	1 662	1 306	1 075	-18 %
KUSTANNUKSET				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	610	582	638	10 %
- henkilöstökustannukset	109	102	59	-42 %
- vuokrat	2 271	1 876	1 434	-24 %
- palvelujen ostot	93	62	115	87 %
- muut erilliskustannukset	112	74	72	-2 %
Erilliskustannukset yhteensä	3 195	2 695	2 318	-14 %
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-1 534	-1 389	-1 243	-10 %
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset	165	130	106	-18 %
- poistot	18	0	0	0
- korot	0	0	0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	184	130	106	-18 %
Kokonaiskustannukset yhteensä	3 379	2 825	2 424	-14 %
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	-1 717	-1 519	-1 349	-11 %
Käytetty eduskunnan päättämää vuokrien alentamistukea	1 694	1 531	1 363	-11 %
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-) HINTATUEN JÄLKEEN	-23	12	14	13 %
Käytettävissä eduskunnan päättämää vuokrien alentamistukea	2 000	2 000	2 000	0 %

Palvelussuhdeasuntojen tulot laskivat 18 % edelliseen vuoteen nähden. Vuokratuloja laski vuokra-asunnoista luopuminen. Erilliskustannukset laskivat 14 %, mihin vaikutti erityisesti asuntojen luopumisella aikaansaatu vuokramenojen lasku 443 000 eurolla. Kunnossapitoluista muodostuvat palveluiden ostot nousivat noin 53 000 eurolla ja lämmitys, sähkö ja vesimaksut 85 000 eurolla. Käyttöjäämä parani 146 000 euroa ja alijäämä 169 000 euroa.

Ateriakorvausten kustannusvastaavuus 1 000 €	Toteuma 2011	Toteuma 2012	Toteuma 2013	Muutos 2013/2012
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
- maksullisen toiminnan myyntituotot	490	509	518	2 %
- maksullisen toiminnan muut tuotot	7	4	4	-2 %
Tuotot yhteensä	497	513	522	2 %
KUSTANNUKSET				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	195	210	197	-6 %
- henkilöstökustannukset	210	205	206	0 %
- vuokrat	0	0	0	0
- palvelujen ostot	5	5	6	15 %
- muut erilliskustannukset	10	15	18	17 %
Erilliskustannukset yhteensä	420	436	427	-2 %
KÄYTTÖJÄÄMÄ	78	78	95	22 %
- tukitoimintojen kustannukset	27	27	25	-5 %
- toimitilat	53	59	65	11 %
- poistot	3	3	3	8 %
- korot	0	0	0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	83	89	94	6 %
KOKONAISKUSTANNUKSET YHTEENSÄ	502	524	521	-1 %
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	-5	-11	1	-109 %
KUSTANNUSVASTAAVUUS %	99 %	98 %	100 %	2 %

Kustannusvastaavuuslaskelma Rikosseuraamuslaitoksen henkilökunnan aterioista on laadittu Valtiokonttorin määräyksen mukaisella tavalla ja se osoittaa 1 000 euron ylijäämää.

Henkilöstöruokailun osuus kustannuksista oli yhteensä 435 000 euroa. Kustannukset alittivat aterioiden myynnistä saadut tuotot 87 000 eurolla.

Valtiovarainministeriön henkilöstöruokailua koskevien periaatteiden mukaan valtiotyönantaja tukee henkilöstöruokailua vastaamalla kaikista tilakustannuksista, mihin lasketaan vuokra-, energia-, jätevesikulut sekä kalusto. Verohallinnon päätöksen vuodelta 2013 toimitettavassa verotuksessa noudatettavista luontoisetujen laskentaperusteista (116/200/2012) 12 §:ssä määritellään aterian välittömiksi kustannuksiksi aterian valmistuksessa käytetyt raaka-aineet sekä aterian valmistus- ja tarjoilupalkat sosiaalikulukustannuksineen. Saman päätöksen 11 §:n mukaan ravintoedun arvona pidetään aterian välittömien kustannusten ja näiden kustannusten arvonlisäveron määrää. Ateriaa ei pidetä luontoisetuna, kun henkilöstöltä peritään aterian hintana vähintään tämä määrä.

Rikosseuraamuslaitos on määritellyt henkilöstöltä perittävän ateriakorvauksen mainitun verohallinnon päätöksen mukaisesti. Kustannusvastaavuuslaskelmassa on otettu huomioon seuraavat kustannuserät:

- aineet, tarvikkeet ja tavarat,
- henkilöstökustannukset,
- vankipalkat,
- palvelujen ostot ja
- tukitoimintojen kustannukset.

Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikkö määrittelee vuosittain tilinpäätöstietojen perusteella henkilöstöltä perittävän ateriakorvauksen seuraavalle vuodelle.

RSKK:n amk- ja maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus 1 000 €	Toteuma 2011	Toteuma 2012	Toteuma 2013	Muutos 2013/2012
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
- maksullisen toiminnan myyntituotot	150	151	150	0 %
- maksullisen toiminnan muut tuotot				
Tuotot yhteensä	150	151	150	0 %
KUSTANNUKSET				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	0
- henkilöstökustannukset	116	132	139	6 %
- vuokrat	0	0	0	0
- palvelujen ostot	2	2	1	-47 %
- muut erilliskustannukset	1	1	1	36 %
Erilliskustannukset yhteensä	119	136	142	5 %
KÄYTTÖJÄÄMÄ	31	15	8	-44 %
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset	55	64	72	12 %
- poistot	0	0	0	0
- korot	0	0	0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	56	64	72	12 %
KOKONAISKUSTANNUKSET YHTEENSÄ	174	200	214	7 %
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	-24	-49 %	-64	29 %
KUSTANNUSVASTAAVUUS %	86 %	75 %	70 %	-7 %

Rikosseuraamusalan koulutuskeskus (RSKK) ja Laurea ammattikorkeakoulu järjestävät yhteistyössä rikosseuraamusalan ammattikorkeakoulututkinto -koulutusohjelman. Laskelman tulot ovat RSKK:n ja Laurean välisestä laskutuksesta. Ammattikorkeakouluopetuksesta saavat tulot perustuvat yhteistyösopimukseen, joten niiden tasossa ei ole vuosittaisia muutoksia. Vuonna 2013 RSKK:n kustannusvastaavuus huononi 7 %, sillä erilliskustannukset nousivat noin 6 000 eurolla ja tukitoimintojen kustannukset noin 8 000 eurolla.

Terveydenhuoltoyksikön maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus 1 000 €	Toteuma 2011	Toteuma 2012	Toteuma 2013	Muutos 2013/2012
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
- maksullisen toiminnan myyntituotot	178	287	133	-53 %
- maksullisen toiminnan muut tuotot				
Tuotot yhteensä	178	287	133	-53 %
KUSTANNUKSET				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	5	7	1	-81 %
- henkilöstökustannukset	59	140	110	-21 %
- vuokrat	0	0	0	0
- palvelujen ostot	6	11	5	-57 %
- muut erilliskustannukset	1	2	1	-63 %
Erilliskustannukset yhteensä	70	161	117	-27 %
KÄYTTÖJÄÄMÄ	108	126	16	-87 %
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset	42	72	12	-84 %
- poistot	0	0	0	0
- korot	0	0	0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	42	72	12	-84 %
KOKONAISKUSTANNUKSET YHTEENSÄ	112	233	129	-45 %
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	66	54	4	-92 %
KUSTANNUSVASTAAVUUS %	159 %	123 %	103 %	-16 %

Rikosseuraamuslaitoksen terveydenhuoltoyksikön (RTHY) tulot koostuvat Psykiatrisen van-
kisairaalan tekemistä mielentilatutkimuksista ja vaarallisuusarvioinneista. Mielentilatutki-
muksia ja vaarallisuusarviointeja tehtiin 310 tutkimusvuorokauden verran (669 tutkimusvuo-
rokautta vuonna 2012). Tutkimusten määrän väheneminen laski tuloja 53%. Tukitoimintoihin
sisältyvät toimitilakustannukset, 2 000 euroa, on ensimmäistä kertaa raportoitu HTH-
tilanhallintapalvelun kautta, joten eivät ole tältä osin vertailukelpoisia edellisiin vuosiin näh-
den. Käyttäjäämä laski edellisestä vuodesta 110 000 euroa. Ylijäämä aleni 50 000 eurolla
4 000 euroon.

1.3.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Kustannusvastaavuuslaskelmaa edellyttävää yhteisrahoitteista toimintaa ei varainhoitovuonna ollut.

1.4 Tuotokset ja laadunhallinta

1.4.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Vuodesta 2005 alkanut vankiluvun lasku jatkui vuonna 2013, mikä on osaltaan helpottanut Rikosseuraamuslaitoksen talouden sopeuttamista sekä sisällöllisen kehittämistyön jatkamista. Samanaikaisesti myös yhdyskuntaseuraamuksia suorittavien määrä on laskenut tasaisesti. Osan yleisestä kehityksestä selittää väestön ikärakenteen muutos. Viime vuosina myös poliisiin tietoon tullut rikollisuus on useiden rikosseuraamusten kannalta merkittävien rikoslajien osalta vähentynyt. Merkittävin yksittäinen selittäjä yhdyskuntaseuraamusten vähenemiselle on rattijuopumusten määrän lasku. Vankiluvun laskusuuntaukseen ovat vaikuttaneet tietoiset lainsäädännölliset toimet (mm. muutokset sakon muunnossa, vankeuslain muutokset ja valvontarangaistuksen käyttöönotto), joiden jälkeen kehitys on jatkunut hitaasti alenevana.

Vuonna 2013 vapaudesta vankilaan tulleita oli 257 vankia vähemmän kuin edellisellä vuonna. Päivittäinen keskivankiluku laski 61 vangilla, tähän vaikutti erityisesti tutkintavankien päivittäisen keskimäärän lasku 47 vangilla. Sakkovankien päivittäinen keskimäärä on asettunut noin 50 vangin tasolle. Vuonna 2013 sakon muuntorangaistusta suoritti yhteensä 1 697 vankia, joista 1 155 suoritti pelkkää sakkorangaistusta ja 542 vankia oli myös tutkinta- tai vankeusvankina. Valvotussa koevapaudessa oli päivittäin keskimäärin 151 vankia.

Vuoden 2013 viimeisellä neljänneksellä vankiluvussa oli yllättävää, lähinnä vapaudesta tulevien vankien määrän vaihtelua, joka osuu ajallisesti yhteen tuomioistuinten uuden tietojärjestelmän (RITU) käyttöönoton kanssa. Varsinaista tietoa RITU:n ongelmien mahdollisista vaikutuksista vankilukuun ei ole. Vaihtelu tuo kuitenkin epävarmuutta vankiluvun tulevan kehityksen arviointiin (vrt. aiempi ulosoton tietojärjestelmän käyttöönoton vaikutus sakkovankien määrään).

Ulkomaalaisvankien määrä oli edellisen vuoden tasolla, heitä oli 14,6 (14,5) % kaikista vangeista. Ulkomaalaisten vankien päivittäinen keskimäärä oli 464 (470 vuonna 2012). Naisia vangeista oli päivittäin keskimäärin noin 8 (7) %. Tutkintavangeista vajaa kolmannes oli ulkomaalaisia. Ainoastaan sakon muuntorangaistusta suorittavien keskimääräinen laitosaika oli 15 (16) päivää. Muiden vapautuneiden vankeusvankien keskimääräinen laitosaika oli 9,6 (9,2) kuukautta ja tutkintavankeuden keskipituus oli 3,5 (3,4) kuukautta.

Täytäntöönpanoon tulleiden yhdyskuntaseuraamusten määrä laski 320 henkilöllä vuoden 2012 tasosta. Myös päivittäinen asiakasmäärä laski 321 henkilöllä. Yhdyskuntaseuraamuksia suorittavien päivittäinen keskimäärä oli 3 324. Naisten osuus oli vuoden lopussa 11 (9) %.

Yhdyskuntapalvelutuomioiden määrään vaikuttaa yhdyskuntapalveluksi muuntokelpoisten vankeusrangaistusten (enintään 8 kk) väheneminen, joiden määrä vuonna 2004 oli 10 372 kpl ja vuonna 2012 enää 6 001 (vuonna 2011 määrä oli 6 625) kpl. Selvimmin tähän on vaikuttanut törkeiden rattijuopumusten määrän väheneminen, koska yhdyskuntapalvelutuomioista yli

puolessa päärikos on rattijuopumus. Viidessä vuodessa poliisin tietoon tulleiden törkeiden rattijuopumusten määrä on alentunut neljänneksellä. Vuonna 2013 poliisin tietoon tuli törkeitä rattijuopumuksia 9 029, kun niitä edellisellä vuonna oli 10 351. Yhdyskuntapalvelun käyttöaste, muuntokelpoisista rangaistuksista yhdyskuntapalveluun tuomittujen osuus, nousi vuodesta 2011 vuoteen 2012 kolmella prosentilla. Vuonna 2012 käyttöaste oli 40 % (37 % vuonna 2011). Vuoden 2013 tietoja ei ole vielä saatavissa.

Täytäntöön pantavaksi tuli vuonna 2013 yhteensä 227 valvontarangaistusta. Valvontarangaistuksen aloittaneita oli 196 ja suorittaneita 162. Vankeudeksi niistä muunnettiin 23. Suoritettu aika oli keskimäärin 64 päivää, missä on kasvua edellisestä vuodesta 20 päivää. Myös valvontarangaistuksen aloittaneista valtaosa on tuomittu liikennejuopumuksesta. Suurin osa oli aikaisemmin suorittanut yhdyskuntapalvelua ja/tai vankeutta.

Suoritteiden määrät	TP 2011	TP 2012	TA 2013	Tulos-sopimus 2013	TP 2013	Muutos 2013/2012
Täytäntöön pantavaksi tulleet yhdyskuntaseuraamukset	4 461	4 590	4 840	4 950	4 270	-7,0 %
Vapaudesta vankilaan tulleet	6 436	6 066	6 200	6 200	5 809	-4,2 %
Yhdyskuntaseuraamuksia suorittavia keskimäärin	3 859	3 645	3 910	3 760	3 324	-8,8 %
Vankeja keskimäärin	3 262	3 236	3 240	3 250	3 175	-1,9 %
vankeusvankeja	2 612	2 561	-	2 570	2 549	-0,5 %
sakkovankeja	53	49	-	55	48	-2,0 %
tutkintavankeja	598	625	-	625	578	-7,7 %
Seuraamuksiin liittyvät pyydetty asiantuntijalausunnat	11 646	10 199	13 300	10 000	7 940	-22,1 %
Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen opiskelijamäärä*	1 578	1 610	-	-	3 021	87,6 %
Terveystieteiden tutkimuskeskityksen omien poliklinikoiden potilaskäynnit	131 585	153 675	-	-	136 629	-11,1 %
Hoitovuorokaudet Psykiatrisessa vankisairaalassa ja vankisairaalassa	25 283	25 468	-	-	23 640	-7,2 %

*Vuoden 2013 toteuma ei ole vertailukelpoinen aiempien vuosien kanssa. Sisältää KEHA:n kursseille osallistujat syksyn 2013 osalta.

Yhteensä syyttäjiltä ja tuomioistuimilta saapui 7 940 seuraamuksiin liittyvää asiantuntijalausuntopyyntöä. Pyydettyjen asiantuntijalausuntojen määrään on pyritty vaikuttamaan nuoren rikoksesta epäillyn tilanteen selvittämistä koskevan lainsäädännön muuttamisella ja tekemällä yhteistyötä Valtakunnansyyttäjänviraston kanssa. Asiantuntijalausuntojen vähenemiseen johdetaan aktiivisen työn tuloksena seuraamuksiin liittyvien asiantuntijalausuntojen määrä onkin laskenut yli viidenneksen ja asiantuntijalausuntojen kuormittavuudessa on keskimäärin päästy määritellylle optimaaliselle tasolle (260 asiantuntijalausuntoa vuodessa/htv).

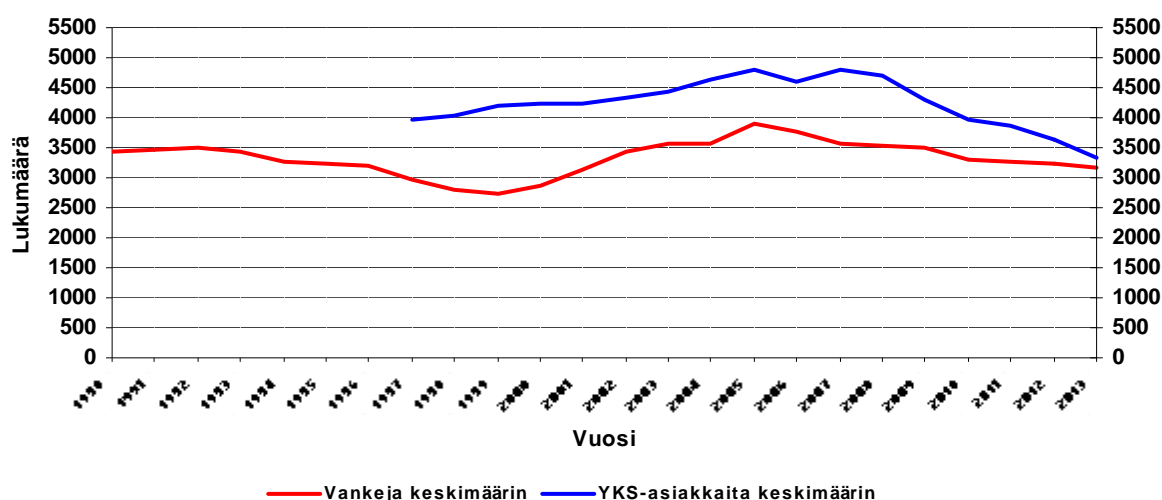
Asiantuntijalausunnat voivat olla seuraamusselvityksiä, soveltuvuusselvityksiä, valvontarangaistus selvityksiä, nuorisorangaistuksen toimeenpanosuunnitelmia tai näiden yhdistelmiä, mikäli syyttäjä tai tuomioistuin on pyytänyt useampaa selvitystä.

Seuraamusselvityksellä tarkoitetaan arviointia, joka tehdään 15-20-vuotiaana tehdystä rikoksesta epäillyn nuoren syyteharkintaa, seuraamuksen määräämistä ja seuraamuksen täytäntöönpanoa varten. Soveltuvuusselvitys on Rikosseuraamuslaitoksen arvio siitä, voidaanko rikoksesta epäillyn olettaa suoriutuvan yhdyskuntapalvelusta. Syyttäjän on hankittava soveltuvuusselvitys päätettyään nostaa syytteen rikoksesta, josta voidaan tuomita yhdyskuntapalvelua, ellei yhdyskuntapalveluun tuomitseminen ole ilmeisen epätodennäköistä. Valvontarangaistus selvityksessä selvitetään epäillyn valvontarangaistuksen tuomitsemisen kannalta merkitykselliset henkilökohtaiset olosuhteet ja muut valvontarangaistuksen tuomitsemisen edellytykset. Jos valvontarangaistusta pidetään perusteltuna, selvitykseen liitetään toimeenpanosuunnitelma. Ennen nuorisorangaistuksen Rikosseuraamuslaitoksen on syyttäjän tai tuomioistuimen pyynnöstä laadittava nuorisorangaistuksen toimeenpanosuunnitelma, josta tulee ilmetä valvojan ja tuomitun väliseen yhteydenpitoon liittyvät määräykset ja sosiaalista toimintakykyä edistävät tehtävät ja ohjelmat sekä työelämään ja työn tekemiseen perehtymistä koskeva osa.

Tehdyistä lausunnoista 3 231 (noin 4 500 vuonna 2012, 5 762 vuonna 2011) sisälsi seuraamusselvityksen. Kahdessa vuodessa seuraamusselvityksen sisältäneiden lausuntojen määrä laski 44 %:lla. Tähän vaikutti Valtakunnansyyttävirston kanssa tehdyt linjaukset. Oikeusministeriö antoi eduskunnalle esityksen nuoren rikoksesta epäillyn tilanteen selvittämistä koskevan lain muuttamiseksi, mikä todennäköisesti vähentää edelleen seuraamusselvitysten määrää. Valvontaa pidettiin tarpeellisenä 40 %:ssa seuraamusselvityksiä. Valvontaa ei nähty tarpeelliseksi 47 %:ssa selvityksiä. Lausuntoa ei voitu laatia 13 %:ssa tapauksia esimerkiksi siitä syystä, että nuorta ei tavoitettu.

Vuonna 2012 yhdyskuntapalveluun tuomitsemista varten tehtyjen soveltuvuusselvitysten määrä oli yhteensä noin 4 606 (5 350), mikä oli n. 18% edellisvuotta vähemmän. Soveltuvuusselvityksissä henkilö arvioitiin rangaistukseen soveltuvaksi 68 (64) %:ssa tapauksia, kielteisiä lausuntoja oli 11 (12) % ja lausuntoa ei voitu laatia 21 (24) %:n kohdalla. Valvontarangaistus selvityksiä pyydettiin 940 kappaletta. Valvontarangaistukseen tuomitseminen arvioitiin aiempaa useammin perustelluksi (35 (25) %:ssa lausunnoista), kielteisiä lausuntoja oli 31 (41) % ja lausuntoa ei voitu laatia 34 (34) %:ssa tapauksia. Valvontarangaistus selvitysten merkitsemisessä oli epäyhtenäisyyttä silloin kun samasta henkilöstä pyydettiin kerralla asiantuntijalausuntoa useampaa seuraamusta varten. Tästä aiheutuu vähäistä epätarkkuutta määrien rekisteröintiin. Valvontarangaistus selvitykset ovat hyvin työllistäviä silloin, kun niihin liittyy toimeenpanosuunnitelman laatiminen samassa asunnossa asuvien suostumuksen, lasten mielihyvien selvittämisen ja toimintavelvoitteen valmistelun vuoksi.

Kuva 1. Vangit ja yhdyskuntaseuraamusasiakkaat keskimäärin vuosina 1990-2013.

1.4.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Talouden sopeuttamissuunnitelman mukaiset henkilöstövähennykset ovat vaikuttaneet Rikosseuraamuslaitokselle asetettujen toiminnan laatua ja palvelukykyä koskevien tulostavoitteiden saavuttamiseen. Henkilöstövähennyksistä johtuen mm. uusintarikollisuuden vähentämiseen ja rangaistusten vaikuttavuuteen liittyviä ohjelmia ja rangaistusajansuunnitelman mukaista toimintaa ei aina kyetä järjestämään vangin tarpeiden mukaisesti. Vankeusvangeista toimintaan osallistumattomia oli keskimäärin 31 % (28 % vuonna 2012). Lisäksi vankien vapaa-ajan toimintaa on jouduttu karsimaan. Riskinä on, että henkilöstövähennykset vaarantavat myös työturvallisuutta, mm. vankikuljetuksia joudutaan usein tekemään yhden vartijan voimin tai vastaavasti vanginkuljetustehtävien sujumista joudutaan varmistamaan ottamalla osastoilta vartijoita, jolloin osastot toimivat vajaamiehityksellä.

Rikosseuraamuslaitoksen strategian painopisteenä oleva ”kohti avoimempaa täytäntöönpanoa” –tavoite ei edennyt vuoden aikana toivotulla tavalla. Valvotussa koevapaudessa keskimäärin päivässä olleiden määrä pysyi edellisen vuoden tasolla (151 vankia), joten tulostavoitetta (170 vankia) ei saavutettu. Avolaitoksissa olevien määrä laski prosenttiyksiköllä edellisestä vuodesta. Avolaitossijoitusten määrän lisääminen edellyttäisi, että useampi vanki voisi sijoittua suoraan siviilistä avolaitokseen, mikä edellyttää, että avolaitosten edellytyksiä ottaa vastaan vankeja suoraan siviilistä tulee kehittää. Vuoden 2014 aikana tullaan määrittelemään uusi täytäntöönpanon aloitusprosessi. Alitäytäntöönpanotehtävien siirto ulosotolta Rikosseuraamuslaitokselle lisää mahdollisuuksia vaikuttavaan toimintaan erityisesti lyhytaikaisvankien kohdalla. Laitosajan suunnitelmallisuutta voidaan lisätä suunnittelemalla tuomitun kanssa laitoksen sijoitusta ja sisältöä etukäteen.

Rikosseuraamuslaitos kiinnitti vuoden 2013 puolivuotisraportin yhteydessä oikeusministeriön huomiota alueellisiin eroihin yhdyskuntaseuraamusten käytössä. Ministeriö on suhtautunut myönteisesti Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen asiaa koskevan selvitystyön rahoittamiseen.

Valvontarangaistus otettiin käyttöön 1.11.2011 lukien ja ensimmäiset valvontarangaistukset tulivat täytäntöönpanoon vuoden 2012 alussa. Vuonna 2013 valvontarangaistusta suoritti päivittäin keskimäärin 29 tuomittua.

Koepaudessa ja poistumisluvilla on käytetty uutta sähköistä valvontatekniikkaa. Kriminaalipoliittinen osasto antoi eduskunnalle hallituksen esityksen valvottua koepaautta koskevaksi lainsäädännöksi, jolla pyritään mm. täsmentämään lainsäädäntöä ja laajentamaan sähköisen valvonnan käyttöalaa.

Tulostavoitteena ollutta vapauttamisvaiheen suunnitelmallisuutta lisättiin. Oulun vankilaan perustettiin vapauttamisyksikkö ja uusia tehostetun vapauttamisen tukimuotoja otettiin käyttöön. Tehostettua vapauttamistoimintaa on Etelä-Suomen rikosseuraamusalueella Helsingissä Sillanpirtti-hoitokodissa ja Länsi-Suomen alueella Tampereella yhteistyössä Silta - Valmenuksen kanssa. Vuonna 2012 käynnistyneessä valtioneuvoston asettamassa Pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishjelmassa on pyritty vaikuttamaan 11 ohjelmassa mukana olevassa kaupungissa pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämiseen ja asumisen tukiverkostojen luomiseen. Tähän liittyen Rikosseuraamuslaitos perusti Oma Koti - hankkeen, joka kohdistuu erityisesti valvontarangaistukseen tuomittuihin ja valvottuun koepauteen sijoitettuihin.

Avolaitoksissa keskimäärin päivittäin olleiden vankeusvankien osuus laski edelleen edellisestä vuodesta ollen 35 % (36 %). Avolaitoksen kautta vapautui 39 (39) % vankeusvangeista (luku ei sisällä sakkovangeja). Avolaitossijoitusten onnistuminen pysyi edellisen vuoden tasolla 85 (84 %). Avolaitoksista luvatta poistumiset vähenivät. Sähköistä ns. pantavalvontaa käytettiin kahdessa vapauttamisyksikössä ja kahdessa avolaitoksessa, joissa se on vähentänyt luvatta poistumisia. Avolaitospaikat jakautuvat alueellisesti epätasaisesti, minkä vuoksi Etelä-Suomen rikosseuraamusalueelta sijoitetaan vankeja myös erityisesti Itä- ja Pohjois-Suomen rikosseuraamusalueen avolaitoksiin.

Rangaistusajan suunnitelma laadittiin 88 (90) %:lle yhdyskuntaseuraamusasiakkaista, mikä jäi edellisen vuoden toteutumasta ja vuoden 2013 tavoitteesta. Yhdyskuntapalvelussa on usein tarpeen tukea henkilön suoriutumista palvelusta, mikä suunnitellaan tarkemmin erityisessä työskentelysuunnitelmassa. Työskentelysuunnitelma tehtiin toimeenpanosuunnitelman lisäksi 35 (32) %:ssa yhdyskuntapalveluista. Tunteina vähentynyt suoriutumisen tuki kohdistui aiempaa useampaan asiakkaaseen. Suoriutumisen tukitunteja oli 945 (972) ja ne koskivat 457 (388) suorittajaa. Ohjelmatuntien kokonaismäärä nousi ollen 2 428 (2 267) ja ne kohdentuivat 367 (356) asiakkaalla. Päihdeongelmien vähentämiseksi tarkoitettuja tunteja 918 (1 012) oli vähemmän samoin kuin niihin osallistuneita 193 (215) asiakkaita. Kaikkiaan ohjelmiin osallistui yhdyskuntaseuraamusasiakkaista lähes 5 (5) %.

Rangaistusajan suunnitelma tehtiin yhtä suurelle osalle, 76 (75)%:lle vuoden aikana saapuneista vankeusvangeista, kuin edellisellä vuonna. Suunnitelmallista työtä tehdään erityisesti muiden vankeusvankien kuin sakkovankien kohdalla. Heistä rangaistusajan suunnitelma tehtiin 94 (92)%:lle. Syvälinen riski- ja tarvearviointi kohdistui lähinnä hyvin pitkäaikaisiin vankeihin, nuoriin ja seksuaalirikoksista tuomittuihin. Tuomittujen tapaamista ennen vankilaan menoa on tehty kokeiluluonteisesti kaikilla rikosseuraamusalueilla.

Vapauttamissuunnitelmia on tehty selkeästi aiempaa enemmän. Kaikista vapautuneista vankeusvangeista vapauttamissuunnitelma tehtiin 74 (67) %:lle. Sakkovangeista vapauttamis-

suunnitelma tehtiin 37 (28) %:lle ja muista vankeusvangeista 86 (78) %:lle. Myös lyhytaikaisten vankien osalta suunnitelmien teko on aiempaa kattavampaa, vaikkakin edelleen selkeästi keskimääräistä vähäisempää. Alle kuukauden vankilassa olleille sakkovangeille vapauttamissuunnitelma tehtiin harvoin, vain 32 (24) %:lle, muista yhtä lyhyen aikaa vankilassa olleista vankeusvangeista vapauttamissuunnitelma tehtiin 69 (55) %:lle. Verkostotyön osuus on noussut, vuonna 2013 verkostotyönä tehtiin 18 (17) % vapauttamissuunnitelmista (verkostotyössä tehtyjen osuus oli 9 % vuonna 2011). Avolaitoksissa vapauttamissuunnitelmia tehtiin useammalle (89 (84) %:lle vapautuneista)) kuin suljetuissa vankiloissa ja useammin verkostotyössä (22 (19) %).

Vankeusvankien toimintaan osallistumista kuvaava tavoite (62 %) ylittyi hieman toteutuman ollessa 63 (63) %.

Rikosseuraamuslaitoksen toimitilavisio ja toimitilasuunnitelma valmistuivat syksyllä 2013. Nykyisellä kehysrahoituksen tasolla ei kyetä ylläpitämään nykyisen kaltaista toimitilarakennetta. Henkilöstömäärä ei enää riitä olemassa olevan vankilaverkoston laitosturvallisuuden ja kuntouttavan toiminnan nykytason turvaamiseen. Toimitilaverkoston kehittäminen toimitilavisioon mukaisesti tukisi paremmin Rikosseuraamuslaitoksen toimintaa ja hillitsisi toimitilakustannuksien nousua. Toimitilavisioon vaihtoehto 1 mukaan Etelä-Suomen rikosseuraamusalueelle lisättäisiin avovankilapaikkoja muuttamalla Keravan ja Jokelan vankilan suljetut puolet avolaitoksiksi. Vantaan vankilan alueelle rakennettaisiin uusi rakennus, johon tulisi 120 suljettua vankipaikkaa tutkintavangeille. Laukaan vankilan toiminta siirrettäisiin Jyväskylään, johon perustettaisiin ns. kampus¹ yhdyskuntaseuraamustoimiston kanssa. Kampuksia perustamalla on mahdollista saada synergiaetuja ja kustannussäästöjä, koska perustettavat vapauttamisyksiköt ovat paikkamäärältään pienempiä kuin avovankilat ja siten tarvitsevat vähemmän henkilöstöä ja myös muut kustannukset alenevat. Jyväskylän kampuksesta saatujen kokemusten perusteella arvioitaisiin kampuustoiminnan laajentamista Helsinkiin, Turkuun, Mikkeliin ja Joensuuhun. Toimitilavisioon mukaan Pyhäselän vankila lakkautettaisiin vuonna 2020. Hämeenlinnan ja Helsingin vankiloiden investointihankkeiden myötä Rikosseuraamuslaitoksen vankitilat saadaan vastaamaan kansainvälisiä normeja.

Vuonna 2013 jatkettiin toiminnan kehittämis- ja asiakastietojärjestelmän suunnittelua saattamalla loppuun hankkeen kohdearkkitehtuuri- ja määrittelytyö. Hankkeen kilpailutukseen liitettävä ns. tekninen vuoropuhelu toteutettiin joulukuussa 2013, mutta varsinainen hankintaprosessin käynnistäminen siirtyi vuoden 2014 alkuun. Hankintaprosessi vaatinee ennakoitua enemmän aikaa ja saataneen päätökseen vasta vuoden 2015 alussa.

Rikosseuraamuslaitos osallistui vankien terveydenhuollon järjestämis- ja rahoittamisvastuun siirtämistä sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalle koskevaan valmistelutyöhön. Rikosseuraamuslaitoksen terveydenhuoltoyksikkö on esitetty siirrettäväksi STM:n hallinnonalalle 1.1.2015 lukien.

Vuoden 2013 aikana aloitettiin rangaistusten täytäntöönpanon aloitustehtävien siirtämiseen ulosotolta Rikosseuraamuslaitokselle liittyvät valmistelutehtävät. Rikosseuraamuslaitos esit-

¹ Rikosseuraamuslaitoksen kampuksella tarkoitetaan maantieteellisesti lähekkäin sijoittuvien yksiköiden muodostamaa toiminnallista ja hallinnollista kokonaisuutta. Rikosseuraamuslaitoksen kampusalueille sijoittuvat yksiköt vastaavat mm. vankeusrangaistusten ja yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanotehtävistä, vankien ja asiakkaiden arvioinnista sekä yhteisistä tukipalvelutehtävistä.

tää, että lainsäädäntö rangaistusten täytäntöönpanon aloittamiseen liittyvien tehtävien siirtymisestä Rikosseuraamuslaitokselle tulisi voimaan 1.3.2015 lukien. Lausuntotyön ja eri seuraamusten prosessien kehittämisessä tavoitteena on niiden vaikuttavuuden lisääminen ja toimintamallien yksinkertaistaminen. Arviointikokonaisuustyöryhmä esitti, että ulosoton alitäytäntöönpanotehtävät siirtyisivät Rikosseuraamuslaitokselle. Tämän jälkeen suunnittelua jatkettiin oikeusministeriön kriminaalipoliittisen osaston asettamassa työryhmässä, joka jätti mietintönsä alkuvuonna 2013. Käytännössä prosessia on tarkoitus kehittää siten, että tuomitut otettaisiin vastaan Rikosseuraamuslaitoksen yksikössä, jossa heidät haastateltaisiin ja tehtäisiin samalla rangaistusajan suunnitelma sekä valmisteltaisiin vankilasijoitusta ja mahdollisesti jo vapautumiseen liittyvää verkostotyöskentelyä. Aloitusprosessiin liittyen tarvitaan yksinkertainen alkuhaastattelu kaikille tuomituille, minkä lisäksi on tarkoitus käyttää staattisen riskin arviointia ja rekisterissä olevia turvallisuustietoja rangaistusajan suunnitteluun. Sama alkuhaastattelu koskisi myös lausuntoasiakkaita, lisäksi tietoja täydennettäisiin kunkin seuraamuksen edellyttämällä tavalla.

Lapsi- ja perhetyön linjausten jalkauttaminen käynnistyi vuonna 2013 erilaisissa koulutustilaisuuksissa ja verkostotapaamisissa. Jokaiseen rikosseuraamusalan yksikköön on nimetty perhetyön vastuhenkilö. Rikokseen tuomitun yhteydenpitoa yhteiskunnan palveluverkoston, sosiaalisiin verkostoihin, perheeseen ja lapsiin tuetaan. Henkilökunnan ammatillista osaamista rikoksesta epäiltyjen (valvontarangaistuksen ja valvotun koevapauden edellytysten selvittäminen) ja tuomittujen lasten ja perheiden kuulemisessa lisätään koulutusten ja työkokousten avulla.

Yhdyskuntaseuraamustyön kehittämishanke käynnistyi vuonna 2012. Hankkeessa on sekä valtakunnallinen ohjausryhmä että alueellisia ryhmiä. Hankkeen tavoitteena on edistää yhdyskuntaseuraamustyön vaikuttavuutta ja tehokkuutta kehittämällä asiakkuusprossien kokonaishallintaa, työn suunnitelmallisuutta ja vuorovaikutustyötä.

Vangeille annettavien kurinpitorangaistusten yhdenmukaistamiseksi asetettu työryhmä, jonka tehtävänä oli tehdä ohje kurinpitorangaistusten käytöstä, sai esityksensä valmiiksi. Ohje vahvistetaan alkuvuoden 2014 aikana.

Turvallisuuden osalta tilanne säilyi hyvänä. Laitosten säilytysvarmuudessa saavutettiin tulostavoite. Karkaamiset suljetuista laitoksista ja luvatta poistumiset avolaitoksista vähenivät hieman, poistumisluvilta palaamatta jäämiset suljetuissa laitoksissa sen sijaan lisääntyivät. Edellä mainitut muutokset selittynevät tavanomaisella vuotuisella vaihtelulla. Avolaitossijoitusten onnistumisessa ei ollut merkittäviä muutoksia, avolaitossijoituksista onnistui 85 (84) %. Valvotun koevapauden suoritti loppuun 87 (83) % aloittaneista ja yhdyskuntapalvelun aloittaneista palvelun suoritti loppuun 84 (82) %. Tavoite oli molempien osalta 85 %. Vankien välinen väkivalta lisääntyi hieman edellisen vuoden pienen vähenemisen jälkeen.

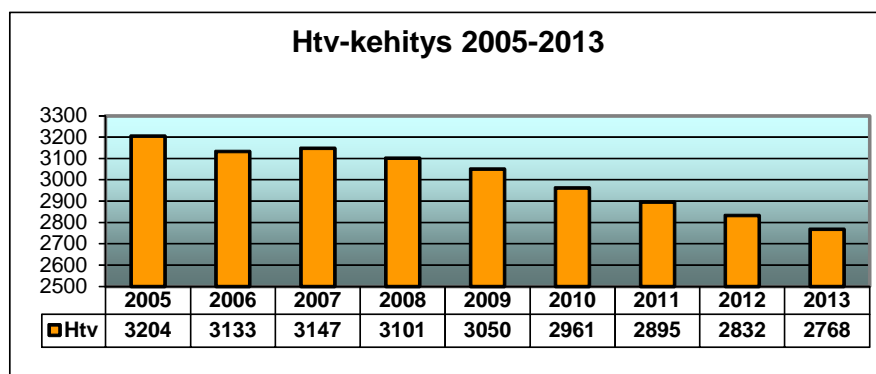
Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu -mittarit	Toteuma 2011	Toteuma 2012	TA 2013	TUSO 2013	Toteuma 2013	Muutos 2011/2012
Lähityön osuus työajankäytöstä %	83	83	-	-	83	0 %
Rangaistusajan suunnitelmat tehty, % vankeusvangeista*	75	75	-	75	76	1,3 %
Rangaistusajan suunnitelmat tehty, % vankeusvangeista ilman sakkovankeja	92	92	-	90	94	2,2 %
Rangaistusajan suunnitelmat tehty, % (yhdyskuntaseuraamusasiakkaat)	87	90	-	89	88	-2,7 %
Vankien terveystarkastus tehty viimeistään 14 päivän kuluessa saapumisesta, % vangeista	69	67	-	-	70	4,5 %
Vankeusvankien toimintaan osallistuminen, % päivittäin toimintoihin käytettävissä olevasta ajasta*	63	63	62	63	63	0 %
Vankeusvangeista toimintaan osallistumattomia keskimäärin %*	29,9	28	-	27	31	10,7 %
Toiminta- ja päihdeohjelmien osuus vankien käytettävissä olevasta ajasta, %	5,4	5,6	-	-	4,6	-17,9 %
Työskentelyohjelmiin osallistuneet yhdyskuntaseuraamusasiakkaat, %	4,4	4,9	-	-	4,6	-6,1 %
Vankeusvangeista avolaitoksissa keskimäärin päivässä, %*	37	36	37	37	35	-2,8 %
Avolaitoksista vapautuneet vuoden aikana vapautuneista vankeusvangeista, % (ei sisällä sakkovankeja)	40	39	-	-	39	0 %
Avolaitossijoitusten onnistuminen, %	85	83	-	-	85	2,4 %
Vankeja valvotussa koevapaudessa keskimäärin päivässä	113	150	-	170	151	0,7 %
Valvotun koevapauden loppuun suorittaneet, % aloitetuista	84	83	85	85	87	4,8 %
Yhdyskuntapalvelun loppuun suorittaneet, % aloitetuista	85	82	85	85	84	2,9 %
Laitosten säilytysvarmuus, %	99,0	99,2	99,2	99,2	99,2	0 %
Poistumisluvulta palaamatta jääneet/toteutuneet poistumisluvat, %	2,2	2,0	-	-	2,1	5%
Väkivaltarikkomuksista määrätyt seuraamukset/ 100 000 vankipäivää kohti	14,4	9,7	-	-	11,1	14,4 %

* Sisältää sakkovangit.

1.5 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

1.5.1 Henkilöstömäärä ja -rakenne

Rikosseuraamuslaitokselle asetettu henkilötyövuositavoite vuodelle 2013 oli 2801 ja toteuma oli 2768 henkilötyövuotta. Vuoteen 2010 verrattuna vähennys on 193 henkilötyövuotta eli 6,5 % henkilöstöstä.

Työajanseurantatietojen (Tarmo) mukaan vuonna 2013 suurimmat htv-vähennykset kohdistuivat seuraaville toiminnoille: valvonta (-21,8 htv, -2,1 %), hallinto (-9,6 htv, -6 %), peruspalvelut eli mm. ruokahuolto, vaatehuolto, laitostenmyymälät ja siivous (-5,6 htv, -5,4 %), asiantuntijalausunnot (-5,5 htv, -15,2 %) ja toimitilat (-4,9 htv, -12,6 %).

Miesten lukumäärä on vuodesta 2011 vähentynyt 44 ja naisten 24 henkilöä, suhteellisten osuuksien pysyessä kuitenkin ennallaan.

Henkilöstö, lukumäärä ja %-osuus 31.12.	2011		2012		2013	
	lkm	%-osuus	lkm	%-osuus	lkm	%-osuus
Mies	1 723	57	1 696	57	1 679	57
Nainen	1 283	43	1 271	43	1 259	43
Vakinainen	2 654	88	2 618	88	2 596	88
Määräaikainen	352	12	349	12	342	12
Kokoaikainen	2 922	97	2 889	97	2 848	97
Osa-aikainen	84	3	78	3	90	3
Kokonaismäärä	3 006	100%	2 967	100%	2 938	100%

Henkilötyövuodet ovat vähentyneet erityisesti Itä- ja Pohjois-Suomen ja Länsi-Suomen rikosseuraamusalueilta.

Henkilötyövuodet	2011	2012	2013
Keskushallinto	81,5	83	83
Etelä-Suomen rikosseuraamusalue	811,3	806	798
Länsi-Suomen rikosseuraamusalue	874,7	873	825
Itä- ja Pohjois-Suomen rikosseuraamusalue	901,1	850	816
Terveystoimintayksikkö	189,5	185	187
Rikosseuraamusalan koulutuskeskus	36,4	36	26
Täytäntöönpanoyksikkö			33
Yhteensä	2895	2832	2768

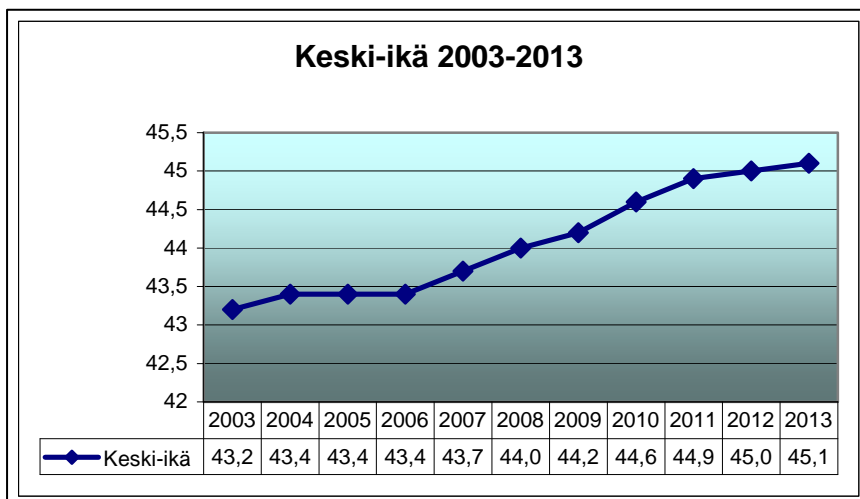
Vuonna 2013 oli vartiointi- ja valvontatehtävissä 48 % (47), hallintotehtävissä 9 % (12) ja koulutus-, kuntoutus- ja sosiaalityössä 8 % (9) ja yhdyskuntaseuraamusten toimeenpanossa 7 % (8) henkilöstöstä. Suluissa vuoden 2012 tieto.

Henkilöt tehtäväluokittain, lukumäärä ja %-osuus 31.12.2013						
Tehtäväluokka	Mies		Nainen		Yhteensä	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Johto	58	3	38	3	96	3
Hallinto	60	4	206	16	266	9
Kuntoutus	75	4	161	13	236	8
Terveystoiminta	53	3	140	11	193	7
Talous- ja kiinteistöhuolto	54	3	146	12	200	7
Työtoiminta	173	10	20	2	193	7
Arviointi	12	1	60	5	72	2
Valvonta ja ohjaus	1147	68	275	22	1422	48
Täytäntöönpano	8	0	43	3	51	2
Yhdyskuntaseuraamustyö	39	2	170	14	209	7
Yhteensä	1679	100	1259	100	2938	100

Naisia oli suhteellisesti enemmän ryhmissä Hallinto; Kuntoutus; Terveystoiminta; Taloushuolto ja Yhdyskuntaseuraamustyö. Miehiä on vastaavasti suhteellisesti enemmän ryhmissä Valvonta ja ohjaus sekä Työtoiminta.

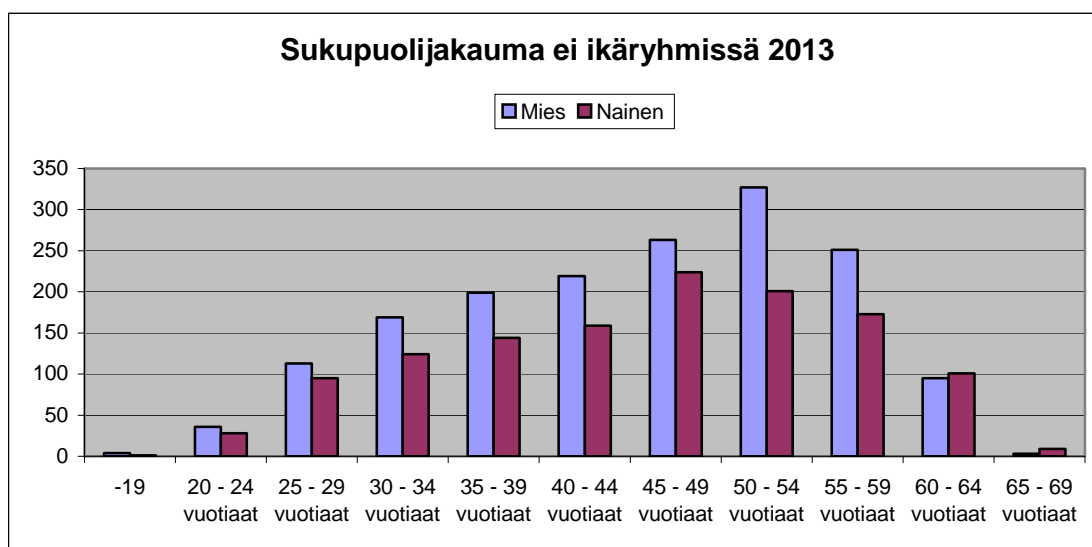
Henkilöstön keski-ikä oli 45,1 vuotta. Viime vuonna keski-ikä tasaisena jatkunut nousu hienan hidastui. (RSKK on mukana laskelmassa 2008 alkaen ja RTHY vuodesta 2010 alkaen. Niiden vaikutus kokonaisuuteen on vähäinen.)

Korkeimmat keski-ikäet ovat Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksessa 50,8 ja Keskushallintoyksikössä 51,7.

Keski-ikä 31.12.	Mies	Nainen	Yhteensä	Henkilöitä
KEHA	51	52,2	51,7	82
ESRA	43	42,5	42,8	853
LSRA	45,7	44,9	45,4	880
IPRA	45,8	46,3	46	850
RTHY	45,7	45,4	45,5	209
RSKK	51,5	50,2	50,8	28
Täytäntöönpanoyksikkö	51,5	49,1	49,5	36
Yhteensä	45,5	45,2	45,1	2938

Miehiä ja naisia on eri ikäluokissa suurin piirtein samassa suhteessa. 50-60 -vuotiaiden kohdalla miehiä on suhteellisesti enemmän kuin muissa ikäluokissa. Yli 60-vuotiaiden kohdalla naisten osuus on korkeampi.

1.5.2 Työhyvinvointi

Sairauspoissaolot hieman lisääntyivät vuonna 2013 verrattuna edelliseen vuoteen (13,6/14,0). Vuoden 2013 aikana Rikosseuraamuslaitoksen yksiköihin on tehty käyntejä, joiden yhteydessä on esitetty johdolle ja henkilöstölle keinoja pitkiltä sairauslomilta paluun helpottamiseksi. Nämä ovat olleet esillä myös erilaisissa alan tilaisuuksissa. Yhteistyötä työterveyshuollon kanssa on vahvistettu valtakunnallisesti mm. ottamalla käyttöön suurasiakaslääkärijärjestelmä, jonka avulla on kohdistettu erityistoimenpiteitä erittäin pitkillä sairauslomilla oleviin virkamiehiin. Samalla verkostoyhteistyötä työterveyshuollon ja Kevan kanssa on tiivistetty.

Sairauspoissaolot	2011	2012	TUSO 2013	2013
Sairauspoissaolot, koko ala (työpäivää/htv)	14,7	13,6	14,0	14,0
Sairauspoissaoloista aiheutuneet palkkakustannukset % maksetusta palkasta**	4,33	4,02	-	4,14

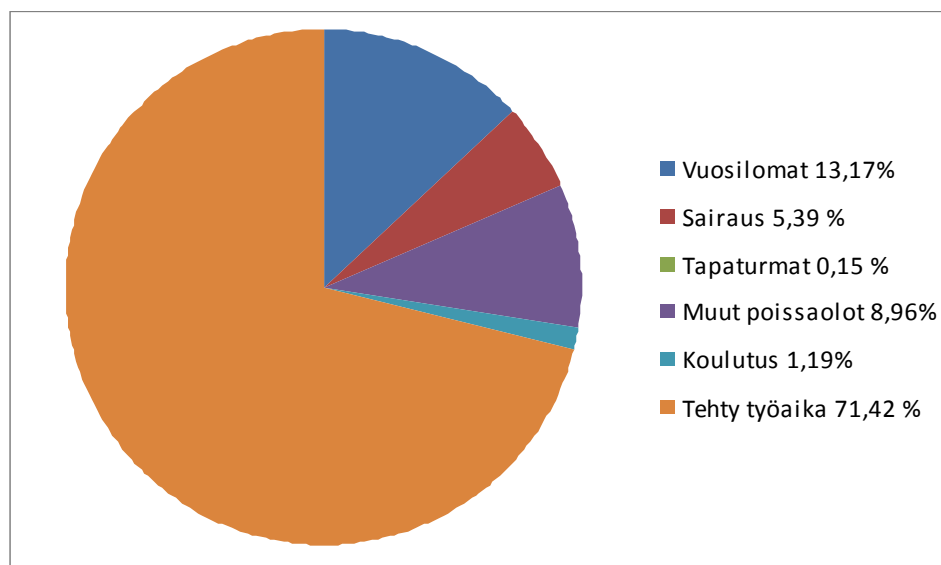
*Vankiloissa jaksotyötä, seuranta kalenteripäivinä.

**Ilmoittaa sairauspoissaolojen ajan palkkojen osuuden palkkakustannuksista

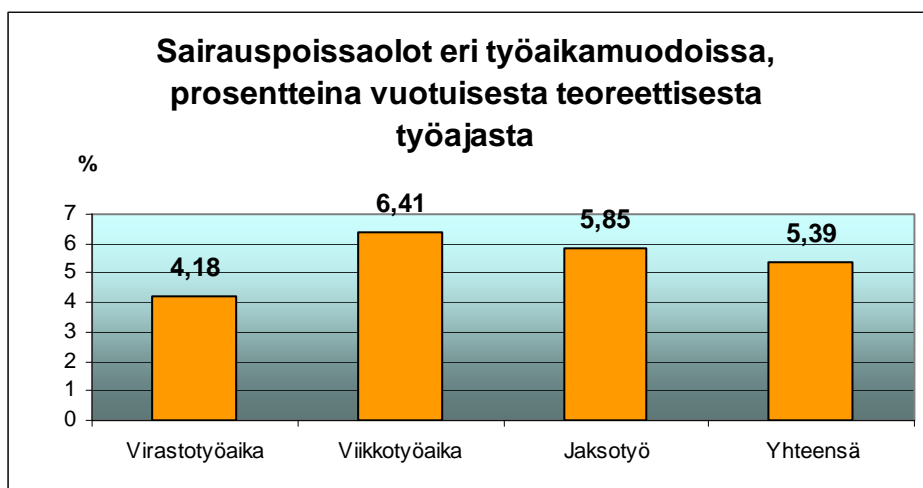
Lyhyitä sairauspoissaoloja (1-3 päivää) oli 22,9 % (työpäivinä, kaikista sairauspoissaolopäivistä).

Sairauspoissaolot 2013	Työpäivää/htv	Lyhyiden sairauspoissaolojen osuus, %
Vankilat (kalenteripäiviä)	20,6	16,4
Yks-toimistot	10,6	30,1
Rikosseuraamusalueiden yhteiset (=aluekeskus+arviointikeskus+täytänt.pano)	9,4	26,0
KEHA	10,8	18,6
RSKK	8,2	47,0
RTHY	14,8	22,7
Yhteensä	14,0	22,9

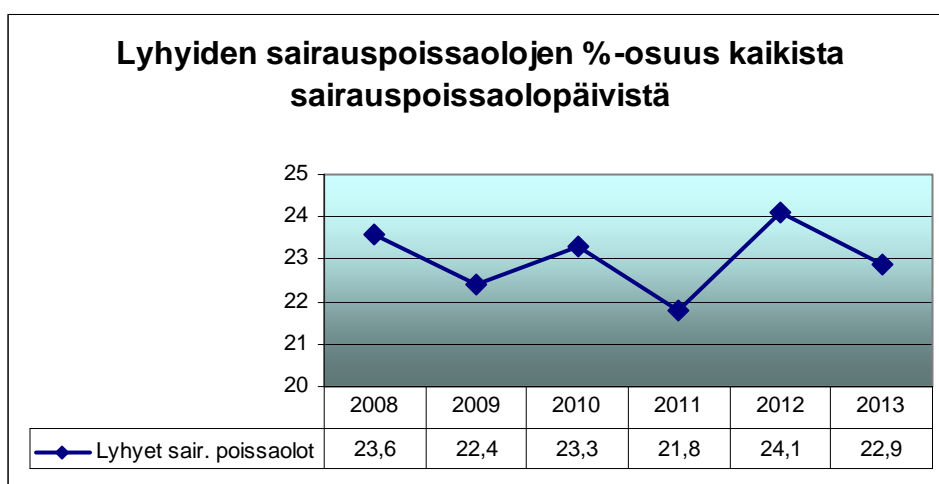
Rikosseuraamuslaitoksen sairauspoissaolot (sisältäen tapaturmat) olivat viime vuonna 5,39 % (5,39 %)vuotuisesta teorettisesta työajasta. Tapaturmia oli 0,15 % (0,16 %) vuotuisesta työajasta. Rikosseuraamusalan keskimääräinen tehty työaika (työpäivinä laskettuna) oli 71,42 (71,26 %) teorettisesta vuotuisesta työajasta.

Eri työaikaryhmien välisessä vertailussa virastotyöaikaa tekevillä (sisältäen opettajat ja työaikalain ulkopuolella olevat) sairauspoissaolot olivat vähäisimmät 4,18 % (4,38 %) ja viikko-työaikaa tekevillä runsaimmat 6,41 % (6,13 %).

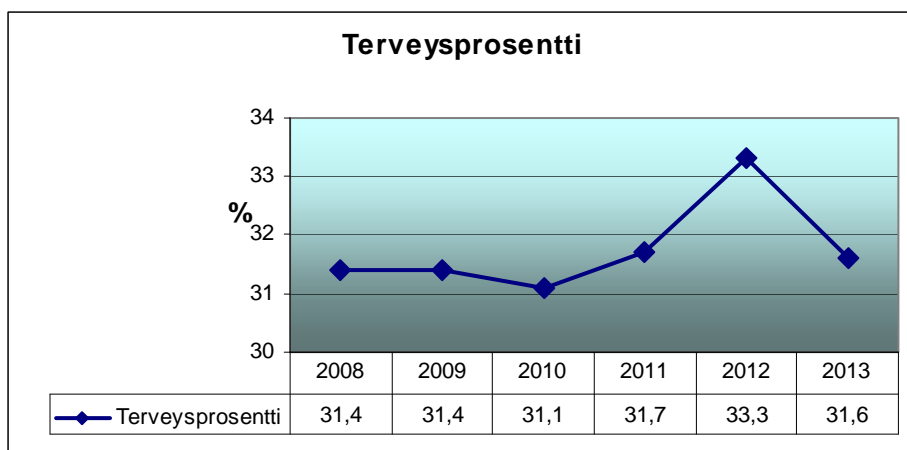

Lyhyiden sairauspoissaolojen osuus (päivien prosenttiosuus kaikista sairauspoissaolopäivistä) laski viime vuonna.

Sellaisen henkilöstön osuus, jolla ei ole ollenkaan sairauspoissaoloja vuoden aikana, terveysprosentti, laski hieman vuoden 2013 aikana.

Terveysprosentti	2012	2013
KEHA	40,4	41,5
Rikosseuraamusalueet	35,7	30,6
RTHY	40,5	38,62
RSKK	55,8	23,3
Täytäntöönpanoyksikkö		44,7
Yhteensä	33,3	31,61

VMBaro toteutetaan kahden vuoden välein, parittomina vuosina. Kyselyn vastausaktiivisuus oli erittäin korkea verrattuna aiempiin vastaaviin, ollen vuonna 2013 61 %.

VMBaro	2011	2012	Tuso 2013	2013
Johtamisindeksi (1)	3,27	-	3,30	3,29
Kokonaisindeksi (Y)	3,25	-	3,30	3,28
Työhyvinvointi (C3)	7,53	-	7,60	7,68

1.5.3 Osaaminen ja aineeton pääoma

Henkilöstön koulutuspäivät vähenivät hieman viime vuonna. Koulutustaso pysyi edellisen vuoden tasolla.

Koulutus	2011	2012	2013
Henkilöstön koulutustasoindeksi	4,3	4,3	4,3
Henkilöstön koulutuspäivät/htv	3,4	3,1	3,0

Rikosseuraamusalan koulutuskeskus on siirtynyt osaksi Rikosseuraamuslaitosta vuoden 2013 alusta lukien. Uuden alalietulokoulutuksen koulutusmallin käyttöönoton edellyttämät lainsäädännön muutokset on tehty. Seuraava tutkintoon johtava koulutus, alkaen vuonna 2014, toteutetaan uuden koulutusmallin mukaisena.

Vaihtuvuus	Alkaneet palvelujaksot				Päätyneet palvelujaksot			
	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013
Vakinaiset	21	31	34	37	141	162	141	115
Määräaikaiset	616	611	678	636	582	564	599	564
Yhteensä	637	642	712	673	723	726	740	679

Vaihtuvuus	Keskim. henkilöstön lkm.				Vaihtuvuus %			
	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013
Vakinaiset	2 676	2 678	2 617	2607	6,1	7,2	6,7	5,8
Määräaikaiset	483	411	424	363	-	-	-	-
Yhteensä	3 159	3 089	3 041	2970	-	-	-	-

Vaihtuvuus on edelleen vähentynyt, ollen nyt 5,8 % (6,7 %).

Työkyvyttömyyseläkkeet	2010	2011	2012	2013
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneet	13	13	7	8
Henkilöstön lukumäärä	3 050	3 006	2967	2938
% koko henkilöstöstä	0,4	0,4	0,2	0,3

Todelliset tehdyt tunnit ilmaisevat säännönmukaisen työajan ylitykset. Työajan ylitys muunnetaan ylityön kertoimilla (50 % tai 100 %) yksinkertaisina korvattaviksi tunneiksi, jotka korvataan rahana tai siirretään työaikapankkiin.

Ylityötunnit	2010 (11 kk)*	2011	2012	2013
Todelliset tehdyt tunnit	84 374	80 500	84 092	97 460
Yksinkertaisina korvattavat tunnit	139 541	132 301	139 480	159 412

* *Personec-järjestelmään siirtymisen vuoksi laskelmissa mukana vain 11 kk.*

Yksinkertaisina korvattavat ylityötunnit olivat 159 412 tuntia. 8-tuntisina työpäivinä ja 252-päiväisinä työvuosina se vastaisi noin 79 henkilötyövuotta.

Maksetut ylityötunnit ja kustannukset (tunnit, jotka on maksettu työaikapankista pois)							
	2011		2012		2013		Muutos 2013-2012
	Tunnit	€	Tunnit	€	Tunnit	€	€
Lisätyöt	19 644	283 542	36 058	532 364	14 554	220 096	-312 269
Ylityöt	62 625	1 456 422	60 662	1 447 415	65 053	1 583 394	135 979
Muut lisät	243	951	365	1 502	343	1 175	-327
Yhteensä	82 512	1 740 914	97 085	2 012 650	79 950	1 834 842	-177 808

1.6 Tilinpäätösanalyysi

1.6.1 Rahoituksen rakenne

Rangaistusten täytäntöönpanon määrärahat on budjetoitu oikeusministeriön pääluokan 25 lukuun 40. Vertailtavuuden vuoksi analyysissä on edellisen vuoden luvut esitetty suluissa.

Rikosseuraamuslaitoksen kirjanpitoyksikön menoihin oli käytettävissä kertomusvuonna rangaistusten täytäntöönpanon määrärahoja yhteensä 264,2 miljoonaa euroa arvonlisäveroineen, mikä oli 1,8 miljoonaa euroa ja 0,7 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Talousarviossa myönnettiin määrärahoja 252,2 miljoonaa euroa. Myönnettyistä määrärahoista vähennettiin 0,5 miljoonaa euroa neljännessä lisätalousarviossa raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisen ja palvelukeskusmaksujen alenemisen vuoksi. Edelliseltä vuodelta siirtyi 12,5 miljoonaa euroa. Varsinaisessa talousarviossa myönnettiin toimintamenomäärärahaa 226,5 miljoonaa euroa ja avolaitostöihin 5,4 miljoonaa euroa.

Käytettävissä olevista määrärahoista toimintamenoihin myönnettyjä määrärahoja oli käytettävissä yhteensä 235,6 miljoonaa euroa (234,6 milj. euroa) eli 0,4 % enemmän kuin edellisenä vuonna, ja avolaitostöihin myönnettyjä määrärahoja 8,3 miljoonaa euroa (8,6 milj. euroa).

Kirjanpitoyksikön käytössä oli muiden pääluokkien määrärahoja yhteensä 0,2 miljoonaa euroa, mistä kirjanpitoyksiköiden välisestä yhteistoiminnasta ja yhteisrahoitteisesta toiminnasta aiheutuneita kuluja laskutettiin määrärahan myöntäneiltä virastoilta yhteensä 0,1 miljoonaa euroa (talousarviokirjanpidon tili 630). Muihin pääluokkien määrärahoihin sisältyy työllistämismäärärahaa, jolla työllistettiin viiden henkilötyövuoden edestä.

Rikosseuraamuslaitoksen toiminta on kokonaisuudessaan nettobudjetoitu. Nettobudjetoidulle toimintamenomomentille kirjattiin varainhoitovuoden aikana tuloja yhteensä 14,3 miljoonaa euroa (15,0 milj. euroa), mistä maksullisen toiminnan tuotot olivat 10,4 miljoonaa euroa (10,6 milj. euroa), vuokrat ja käyttökorvaukset 1,1 miljoonaa euroa (1,4 milj. euroa), yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot 0,7 miljoonaa euroa (1,0 milj. euroa) ja muut tuotot yhteensä 2,0 miljoonaa euroa (2,1 milj. euroa).

1.6.2 Talousarvion toteutuminen

Menoarviot ja siirretyt määrärahat

Rikosseuraamuslaitos käytti rangaistusten täytäntöönpanon määrärahoja (pääluokka 25) 250,5 miljoonaa euroa (249,9 milj. euroa), mikä oli 0,2 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Määrärahoista toimintamenomäärärahaa käytettiin 224,0 miljoonaa euroa, mikä oli 0,4 % vähemmän kuin edellisenä vuonna (224,9 milj. euroa).

Avolaitostöihin myönnettyä määrärahaa käytettiin 6,1 miljoonaa euroa, mikä oli 0,3 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Avolaitosmäärärahaa siirtyi 2,1 miljoonaa euroa vuodelle 2014. Merkittävimmät avolaitostyökohteet perustuivat yhteistyösopimuksiin metsähallituksen, Museoviraston, Hämeenlinnan ja Helsingin kaupunkien sekä Suomenlinnan hoitokunnan kanssa.

Muiden pääluokkien määrärahoja käytettiin yhteensä 0,2 miljoonaa euroa (0,1 milj. euroa), mihin sisältyy valtionhallinnolle tarkoitettuja työllistämistukimäärärahoja n. 150 000 euroa. Kirjanpitoyksiköiden väliseen yhteistoimintaan liittyviä menoja kirjattiin talousarviokirjanpidon tilille 630 yhteensä n. 70 000 euroa (50 000 euroa). Yhteistyö liittyi pääosin kansainväliseen yhteistyöhön ja virkamiesvaihtoon.

Menoarviotileille ja siirrettyjen määrärahojen tileille kirjatut menot (netto) olivat yhteensä 250,6 miljoonaa euroa (250,0 milj. euroa), mikä oli 0,2 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Vuodelle 2014 siirrettiin pääluokan 25 määrärahoja 13,8 miljoonaa euroa (12,5 milj. euroa), mikä oli 1,3 miljoonaa euroa ja 10,2 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Vuodelle 2014 siirtyi toimintamenomäärärahaa 11,6 miljoonaa euroa (9,6 milj. euroa), yhteensä 4,9 % kaikista käytettävistä olevista toimintamenomäärärahoista. Siirtyvän määrärahan suuruuteen vaikutti mm. se, että Rikosseuraamuslaitoksen henkilötyövuosimäärää väheni 64 henkilötyövuodella ja vuoden 2011 työterveyshuollon kustannusten korvausten palautus (0,6 milj. euroa) saatiin poikkeuksellisesti vasta vuonna 2013.

Tuloarviotilit

Koska rikosseuraamusalan toiminta on kokonaan nettoutettu vuodesta 2009 lähtien, tuloarviotilille 12.25.40 ei kertynyt tuloja.

1.6.3 Tuotto- ja kululaskelma

Kirjanpitoyksikön tuotto- ja kululaskelma on laadittu liikekirjanpidon periaatteita noudattaen. Kulut olivat kertomusvuonna 246,2 miljoonaa euroa tuottoja suuremmat. Kulujäämä laski edellisestä vuodesta 0,3 %. Toiminnan tuotoilla katettiin 5,8 % toiminnan kuluista.

Toiminnan tuotot olivat yhteensä 14,4 miljoonaa euroa (15,0 milj. euroa), jotka ovat 0,7 miljoonaa euroa eli 4,5 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Tuottoihin sisältyi maksullisen toiminnan tuottoja 10,4 miljoonaa euroa (10,6 milj. euroa), vuokria ja käyttökorvauksia 1,1 miljoonaa euroa (1,4 milj. euroa) ja muita toiminnan tuottoja 2,8 miljoonaa euroa (3,1 milj. euroa).

Maksullisen toiminnan tuotot laskivat 0,2 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen nähden, mikä johtuu pääasiassa terveydenhuollon tulojen laskusta. Henkilökunnan asunnoista luopuminen laski vuokra- ja käyttökorvaustuottoja edelliseen vuoteen nähden 0,3 miljoonaa euroa. Muut toiminnan tuotot laskivat 0,2 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen nähden. Laskua oli omaisuuden myyntivoitoissa, yhteisrahoitteisen toiminnan tuotoissa ja muissa tuotoissa. Yhteistoiminnan kustannusten korvaukset hieman kasvoivat.

Toiminnan kulut olivat yhteensä 242,2 miljoonaa euroa (244,8 milj. euroa). Laskua edelliseen vuoteen on 1,1% eli 2,6 miljoonaa euroa. Vuokrat, muut kulut, valmistus omaan käyttöön ja sisäiset kulut nousivat sekä valmistevarastot kasvoivat. Aineet, tarvikkeet ja tavarat ostot, henkilöstökulut, palvelujen ostot ja poistot laskivat edelliseen vuoteen nähden. Henkilöstökulut muodostivat toiminnan kuluista 57 %, vuokrat 20 %, palvelujen ostot 10 %, aineiden ja tarvikkeiden ostot 10 %, sisäiset kulut 2 %, poistot ja muut kulut 1 %.

Henkilöstökulut, jotka olivat yhteensä 138,8 miljoonaa euroa (140,4 milj. euroa). Rikosseuraamuslaitoksen talouden sopeuttamissuunnitelman takia henkilötyövuosia vähennettiin yh-

teensä 64. Henkilöstökulut laskivat jopa 1,6 miljoonaa euroa, 1,2 %, edellisestä vuodesta, vaikka palkkoihin tuli keväällä yhteensä 1,9 % virkaehtosopimuksen mukainen korotus. Henkilöstökuluihin sisältyy vankipalkkoja ja vankien toiminta- ja käyttörahoja sivukuluineen 5,8 miljoonaa euroa (6,1 milj. euroa). Laskua edelliseen vuoteen on 0,4 miljoonaa euroa, mikä selittyy vankimäärän laskulla.

Lomapalkkavelan muutoksena henkilöstökuluihin kirjattiin yhteensä 0,4 miljoonaa euroa, kuten edellisenä vuonnakin. Oikaisuerinä henkilöstömenoihin on kirjattu sairausvakuutuslain, tapaturmavakuutuslain ja muiden vastaavien lakien mukaisina palautuksina yhteensä 2,2 miljoonaa euroa, mikä on 0,2 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisenä varainhoitovuotena.

Vuokrakulut, joita oli yhteensä 49,7 miljoonaa euroa, kasvoivat edellisestä vuodesta 3,0 miljoonalla eurolla, yhteensä 6,3 %. Vuokrakuluista 44,9 miljoonaa euroa (41,5 milj. euroa) oli toimitilojen vuokria, 1,5 miljoonaa euroa (1,8 milj. euroa) asuntojen vuokria, 1,3 miljoonaa euroa (1,5 milj. euroa) maanvuokria ja kiinteistöveroja, 1,1 miljoonaa euroa (1,2 milj. euroa) koneiden ja laitteiden sekä muita vuokria ja 0,8 miljoonaa euroa (0,7 milj. euroa) kuljetusvälineiden vuokria. Vuokrakuluista 45,8 miljoonaa euroa 92,3 % oli Senaatti-kiinteistölle maksettuja vuokria.

Vuokrakulujen nousu johtui toimitilavuokrien kasvusta. Toimitilavuokrien kasvu johtui vuotuisen elinkustannusindeksin muutoksen lisäksi (2,6 %) Pelson vankilan (1.2.2012), Pyhäselän vankilan (1.11.2012), Juuan vankilan (1.11.2012), Oulun vankilan (1.2.2013), Jokelan vankilan (1.3.2013) ja Riihimäen vankilan (1.6.2013) siirtymisestä pääomavuokrasopimuksesta jaetun vuokran sopimukseen. Toimitilojen hoito- ja kunnossapitovuokrat olivat 6,3 miljoonaa (4,0 milj. euroa), kasvua edelliseen vuoteen 57,2 %.

Aineiden ja tarvikkeiden ostot, joita oli yhteensä 24,6 miljoonaa euroa laskivat 1,8 miljoonalla eurolla, yhteensä -6,9 % edellisestä vuodesta. Ryhmään kuuluvat arvoltaan vähäiset koneet, kalusteet ja laitteet, toimistotarvikkeet, kirjat, lehdet ja muut painotuotteet, elintarvikkeet, vaatteisto, puhdistusaineet ja – tarvikkeet, poltto- ja voiteluaineet, lämmitys, sähkö ja vesi, rakennusmateriaali, muut aineet, tarvikkeet ja tavarat sekä rangaistuslaitosmyymälöiden ostot.

Vähäiset koneet, kalusteet ja laitteet -kulut olivat 1,0 miljoonaa euroa laskien edellisestä vuodesta 0,1 miljoonaa euroa eli yhteensä 13,1 %. Toimistotarvikkeiden kulut olivat 0,3 miljoonaa euroa laskien 0,01 miljoonaa euroa eli yhteensä 4,2 %. Kirjat, lehdet ja muiden painotuotteiden kulut pysyivät liki ennallaan ollen 0,3 miljoonaa euroa. Elintarvikkeiden kulut olivat 3,3 miljoonaa euroa laskien 0,4 miljoonaa euroa eli 11,3 %. Uuden mallisten virkavaatteiden hankinnat kasvattivat vaatteiston kuluja 0,2 miljoonalla eurolla (54,5 %) ollen 0,7 miljoonaa euroa. Puhdistusaineiden ja tarvikkeiden kulut olivat 0,7 miljoonaa euroa laskien 0,1 miljoonaa euroa eli 5,6 %. Poltto- ja voiteluaineiden kulut pysyivät viime vuoden tasolla ollen 0,8 miljoonaa euroa. Lämmitys, sähkö ja vesi -kulut olivat 6,2 miljoonaa euroa, ne laskivat 1,1 miljoonaa euroa eli 16,1 %. Jaetun vuokran sopimukseen siirtyminen selittää laskua. Kulut sisältyvät vuokriin. Rakennusmateriaalien kulut laskivat 0,2 miljoonaa euroa eli 18,7 % 0,7 miljoonaan euroon. Muiden aineiden ja tarvikkeiden kulut olivat 6,8 miljoonaa euroa kasvaen 0,2 miljoonaa euroa eli 2,9 %. Rangaistuslaitosmyymälöiden ostot olivat 3,9 miljoonaa euroa, laskua oli 0,2 miljoonaa euroa eli 5,8 %.

Palvelujen ostot, joita oli yhteensä 24,9 miljoonaa euroa (26,7 milj. euroa) laskivat 1,8 miljoonalla eurolla eli 6,7 % edellisestä vuodesta. Palvelujen ostoihin sisältyy korjaus- ja kun-

nossapitopalveluita, rakentamispalveluita, toimistopalveluita, henkilöstöpalveluita, puhtaanapito- ja pesulapalveluita ja erilaisia muita palveluita.

Korjaus- ja kunnossapitopalveluita hankittiin 3,1 miljoonalla eurolla, laskua edelliseen vuoteen oli 0,3 miljoonaa euroa eli 8,6 %. Rakentamispalveluiden hankintamenot kasvoivat 0,9 miljoonasta eurosta 1,4 miljoonaan euroon. Toimistopalveluiden kulut laskivat 8,5 miljoonasta eurosta 7,7 miljoonaa euroon, laskua edelliseen vuoteen oli 0,8 miljoonaa euroa eli 9,4 %. Lasku selittyy palvelukeskusmaksujen laskulla. Henkilöstöpalveluiden kulut laskivat 1,0 miljoonaa euroa, 39,1 %, 1,5 miljoonaan euroon. Lasku johtuu vuosien 2011 ja 2012 työterveyshuollon kustannusten palautusten kohdentumisesta poikkeuksellisesti samalle vuodelle. Puhtaanapito ja pesulapalvelut laskivat edellistä vuodesta 0,2 miljoonalla eurolla, 12,8 %, ollen 1,4 miljoonaa euroa. Laskua selittää jaettuun vuokramalliin siirtymiset. Muiden palveluiden ostot pysyivät edellisen vuoden tasolla ollen 9,8 miljoonaa euroa.

Muut kulut, joita olivat yhteensä 2,5 miljoonaa euroa, pysyivät edellisen vuoden tasolla. 72,3 % muista kuluista oli henkilöstön matkakuluja. Henkilöstön matkakulut pysyivät edellisen vuoden tasolla ollen 1,8 miljoonaa euroa. Näihin kuluihin sisältyy työnantajan työntekijälle myöntämät matkasetelit, yhteensä 0,1 miljoonaa euroa. Muut henkilöstölle maksettavat kustannusten korvaukset, käyttöoikeusmaksut, vahinkovakuutusmaksut, jäsenmaksut, omaisuuden myyntitappiot, maksetut verot ja muut pakolliset maksut laskivat 0,1 miljoonaa euroa eli 15,3 % ollen 0,3 miljoonaa euroa. Muut edellä listattuihin muihin kuluihin kuulumattomat kulut kasvoivat 0,1 miljoonaa euroa ollen 0,4 miljoonaa euroa.

Valmistus omaan käyttöön, yhteensä 3,3 miljoonaa euroa, kasvoi edellisestä vuodesta 0,7 miljoonaa euroa eli 27,0 %. Valmistus omaan käyttöön tapahtui pääasiassa avolaitoksissa.

Poistojen määrä, yhteensä 1,5 miljoonaa euroa, väheni edellisestä vuodesta 0,2 miljoonaa euroa eli yhteensä 3,9 %. Suunnitelmasta poikkeavat poistot sisältävät koskevat uudis- ja korjausrakentamisesta johtuvat hallinnan siirrot Forum Marinumille.

Sisäisiä kuluja (yhteistoiminnan kustannusten korvauksia valtion virastoille ja laitoksille) oli yhteensä 3,6 miljoonaa euroa (2,9 milj. euroa), mikä sisälsi Oikeushallinnon tietotekniikka-keskukselle sopimuksen mukaan maksettuja tietohallintopalveluja.

1.6.4 Tase

Kirjanpitoyksikön tase on laadittu liikekirjanpidon periaatteita noudattaen. Taseen loppusumma kasvoi edellisestä varainhoitovuodesta 0,7 miljoonaa euroa eli 7,5 %.

Vastaavaa

Käyttöomaisuuden ja muiden pitkäaikaisten sijoitusten tasearvo, yhteensä 3,9 miljoonaa euroa kasvoi 0,3 miljoonaa euroa eli 7,1 %. Aineettomien hyödykkeiden kirjanpitoarvo kasvoi 0,4 miljoonaa euroa 0,9 miljoonaan euroon. Aineellisten hyödykkeiden kirjanpitoarvo väheni 0,2 miljoonaa euroa poistojen takia kun korvaavia investointeja ei tehty samassa suhteessa.

Vaihto- ja rahoitusomaisuuden kirjanpitoarvo, yhteensä 5,7 miljoonaa euroa, kasvoi varainhoitovuonna 0,4 miljoonaa euroa eli 7,8 %. Vaihto-omaisuuden tasearvo oli 4,4 miljoonaa euroa ja se kasvoi edellisestä vuodesta 0,1 miljoonaa euroa, yhteensä 1,9 %. Aineet ja tarvikkeet

kasvoivat 0,1 miljoonaa euroa 1,8 miljoonaan euroon, keskeneräiset tuotteet pysyivät liki ennallaan ollen 0,5 miljoonaa euroa ja valmiiden tuotteiden arvo laski 0,1 miljoonaa euroa 2,1 miljoonaan euroon. Lyhytaikaiset saamiset kasvoivat edellisestä vuodesta 0,4 miljoonaa euroa, yhteensä 48,7 %, ollen 1,1 miljoonaa euroa. Virastojen ja laitosten kassoissa olevat rahat laskivat 0,2 miljoonasta eurosta 0,1 miljoonaan euroon.

Vastattavaa

Oma pääoma, yhteensä 29,3 miljoonaa euroa, vähentyi edellisestä varainhoitovuodesta 1,6 miljoonaa euroa eli 5,1 %. Pääoman siirrot lisäsivät omaa pääomaa 247,7 miljoonalla eurolla ja tilikauden kulujäämä vähensi sitä 246,2 miljoonalla eurolla. Pääoman siirrot -erä sisältää tiliviraston maksuliikemenotilille valtion yleiseltä maksuliikemenotililtä siirretyt katteet, yhteensä 266,6 miljoonaa euroa, vähennettynä tiliviraston maksuliiketulotililtä valtion yleiselle maksuliiketulotilille tehdyillä tyhjennyksillä, yhteensä 16,5 miljoonaa euroa sekä tilivirastojen välisillä hallinnan siirroilla, yhteensä 2,3 miljoonaa euroa.

Vieras pääoma, yhteensä 38,9 miljoonaa euroa, on kokonaan lyhytaikaista vierasta pääomaa. Vieras pääoma laski 0,9 miljoonalla eurolla eli 2,3 %:lla. Valtion hoitoon jätetyt vieraat olivat 0,4 miljoonaa euroa laskien 0,1 miljoonalla eurolla. Ostovelat laskivat 1,2 milj. euroa, 10,8 %, 9,8 miljoonaan euroon. Tilivirastojen väliset tilitykset olivat 2,5 miljoonaa euroa. Laskua edelliseen vuoteen oli 0,1 miljoonaa euroa eli 3,6 %. Edelleen tilitettävät erät olivat 0,2 miljoonaa euroa, laskua edelliseen vuoteen oli 2,2 miljoonaa euroa eli 91,2 %. Siirtovelat kasvoivat 2,7 miljoonaa euroa eli 11,6 %, ollen 25,8 miljoonaa euroa.

1.7 Sisäisen valvonnan arviointi ja vahvistuslausuma

Rikosseuraamuslaitoksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa on arvioitu käyttämällä Rikosseuraamuslaitoksen sisäisen tarkastuksen yksikön laatimaa arviointikehikkoa (COSO-ERM). Arviointi on suoritettu toimintayksiköissä rikosseuraamusalueilla, Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikössä, Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksessa, Rikosseuraamuslaitoksen terveydenhuoltoyksikössä ja Täytäntöönpanoyksikössä yhdessä Rikosseuraamuslaitoksen sisäisen tarkastuksen kanssa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt varmistavat melko hyvin, että Rikosseuraamuslaitoksen

- toiminta on tuloksellista sekä lakien ja sisäisten sääntöjen mukaista
- hallinnassa olevat varat ja omaisuus on turvattu
- johtamista ja ulkoista ohjausta varten tuotettu tieto on oikeaa ja riittävää

Vuonna 2012 tehdyn arvioinnin perusteella on sisäisen valvonnan menettelyissä 2013 käynnistetty seuraavat kehittämistoimenpiteet:

Rikosseuraamuslaitoksen sopeuttamissuunnitelmassa esitetyt toimenpiteet on projektoitu ja vastuuhenkilöt on määritelty. Projekteja seurataan Rikosseuraamuslaitoksen johtoryhmässä neljännesvuosittain. Rikosseuraamuslaitoksessa panostetaan pitkäjänteiseen henkilöstösuunnitteluun ja henkilökunnan työhyvinvoinnin parantamiseen.

Rikosseuraamuslaitoksen toimitilavisio on valmistunut ja se on luovutettu ministerille 2013. Toimitilavisiossa on linjattu mm., että jaetun vuokran mallin tulee parantaa kiinteistöjen hoitoa ja kunnossapitoa. Energiatohokkuuteen kiinnitetään erityistä huomiota.

Oikeusministeriön hallinnonalan tietohallinnon rakennemuutos on toteutettu 2013. Rikosseuraamuslaitoksen asiakastietojärjestelmähankkeen rahoitus on varmistunut ja hankeorganisaatio on perustettu. Hanke on noin puoli vuotta jäljessä aikataulustaan Rikosseuraamuslaitoksesta riippumattomista syistä.

Keskeiset sisäisen valvonnan riskit vuonna 2013 ovat:

- a) Kansantalouden vaikean tilanteen seurauksena Rikosseuraamuslaitoksen määrärahat pienenevät. Sopeuttamisesta aiheutuva resurssipula heijastuu jo toiminnan laatuun ja vaikuttavuuteen. Sopeuttaminen aiheuttaa myös henkilöstön epävarmuutta ja heikentää henkilöstön työhyvinvointia. Kuntien heikkenevä taloustilanne heikentää asiakkaidemme palveluita.
- b) Rikosseuraamuslaitoksen investointipäätösten lykkääntyminen aiheuttaa tilojen kunnon huonontumista. Kiinteistöjen kunnossapitoa ja huoltotoimintaa ei pystytä hoitamaan riittävällä tasolla kaikissa vankiloissa. Turvalaitteistoa ja muuta konekantaa ei pystytä ylläpitämään niukkenevilla resursseilla
- c) Toiminnan kehittämis- ja asiakastietojärjestelmän rakentaminen on tärkeä hanke ja sen sisältöön ja aikatauluun sisältyvät riskit ovat toteutuessaan vaikuttavuudeltaan suuria. Uuden asiakastietojärjestelmän käyttöönotolla on laskettu saavutettavan henkilöstösäästöjä, jotka eivät toteudu aikataulussa. Hankinnan viivästyminen saattaa myös nostaa järjestelmän hankinnan kokonaiskustannuksia.

1.8 Arviointien tulokset

Vuoden 2012 tilinpäätöksessä mainittujen arviointien perusteella on tehty seuraavat toimenpiteet:

Vankiloiden yliasutuksen vähentämiseksi on tehty pitkään järjestelmällistä työtä ja siirretty rangaistusten suorittamiseen avoimemmissa olosuhteissa. Vuonna 2013 vankiloiden keskimääräinen käyttöaste oli 103 % laskettuna kirjoilla olevista vangeista. Kun otetaan huomioon valvottuun koevapauteen sijoitetut vangit, suljettujen vankiloiden keskimääräinen käyttöaste oli 103 % ja avovankiloiden käyttöaste 85 %, yhteensä 98 %.

EOA oli arvioinut, että yliasutustilanne vaikeuttaa tutkintavankien yhteydenpitorajoitusten toteuttamista. Vantaan vankilan yliasutustilanne on helpottunut jossain määrin (105 – 115 %). Vantaan vankilan tarkastuksessa 2013 selviteltiin vankilan mahdollisuuksia rajoitusten toteuttamiseen.

Eduskunnan oikeusasiamies oli kiinnittänyt huomiota siihen, että kaikissa vankiloissa ei ole nähtävillä valvovien viranomaisten yhteystietoja. Asiaa viedään eteenpäin yhteistyössä EOA:n kanssa ja EOA laatii kattavaa luetteloja valvovista viranomaisista.

Rikosseuraamuslaitoksen kehittämisryhmä käsittelee kokouksissaan säännöllisesti eduskunnan oikeusasiamiehen päätöksiä yksittäisten vankien tekemiin kanteluihin ja eduskunnan oikeusasiamiehen omana aloitteenaan käynnistämien selvitysten perusteella tehtyjä päätöksiä. Eduskunnan oikeusasiamiehen päätöksistä tiedotetaan Risen intranetissa.

Vangeille annettuja kurinpitorangaistuksia koskeneen tarkastuksen johdosta Rikosseuraamuslaitos perusti työryhmän laatimaan ohjeen kurinpitorangaistuksen määräämisestä. Ohjelunnos on lausuntokierroksella Rikosseuraamuslaitoksen yksiköissä.

Rikosseuraamuslaitoksen lapsi- ja perhetyön linjaukset ovat valmistuneet vuonna 2013 ja niillä pyritään kehittämään perhetyötä lapsen edun mukaisesti.

1.8.1 Ulkopuolisten organisaatioiden tekemät tarkastukset

Valtiontalouden tarkastusvirasto (VTV)

Valtiontalouden tarkastusvirasto on vuonna 2013 tehnyt kirjanpidon, tilinpäätöslaskelmien ja toimintakertomuksen tarkastuksen vuodelta 2012. Tilintarkastuskertomuksessa ei esitetty huomautuksia tai kehittämistarpeita.

Eduskunnan oikeusasiamies (EOA)

Eduskunnan oikeusasiamies toimii Yk:n kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen vastaisen yleissopimuksen mukaisena kansallisena valvontaelimenä. Tähän toimintaan liittyy sekä ennalta ilmoittamattomia että ilmoitettuja tarkastuskäyntejä vankiloihin.

Vuonna 2013 EOA teki tarkastuksen neljään vankilaan, yhteen arviointikeskukseen, yhdyskuntaseuraamustoimistoon ja aluekeskukseen sekä keskushallintoyksikköön.

Eduskunnan oikeusasiamies kiinnitti huomiota tiedottamiseen vangeille. Tulo-oppaiden saatavuutta korostettiin samoin kuin ulkomaalaisten vankien oikeutta saada tietoa ymmärtämälleen kielellä.

Tutkintavankien osalta tuli esiin, että yhteydenpitorajoitusten purkamisessa esiintyy viivettä. Vankilahenkilökunta joutuu usein selvittämään tutkinnanjohtajalta onko yhteydenpitorajoitusten jatkaminen tarpeellista.

Eduskunnan oikeusasiamies on myös kritisoinut sitä, että vankiloiden yleisissä tiloissa usein esiintyy tupakansavua, joka kulkeutuu sinne sellien avoimien ovien kautta.

1.8.2 Rikosseuraamuslaitoksen sisäisen tarkastuksen tekemät tarkastukset

Rikosseuraamuslaitoksen sisäinen tarkastus tarkasti vuonna 2013 kolme vankilaa ja yhden yhdyskuntaseuraamustoimiston.

Suljetuissa vankiloissa kiinnitettiin huomiota siihen, että omasta pyynnöstään erillään asuvilla vangeilla ja tutkintavangeilla tulisi olla pitempään mahdollisuus oleskella sellinsä ulkopuolella ja heille tulisi järjestää soveltuvia toimintoja.

Vankien vapauttamisessa tulisi tehdä aiempaa aktiivisemmin verkostotyötä ulkopuolisten viranomaisten ja muiden tahojen kanssa. Vapauttamissuunnitelma tulee nivoa yhteen mm. sosiaalihuoltolain mukaisten suunnitelmien kanssa.

Vankilaan saapuvien vankien osalta kiinnitettiin huomiota siihen, että vangin lapsen hoidon ja tuen tarve tulee selvittää järjestelmällisesti. Perhetyöhön ja lapsen tapaamisjärjestelyihin tulisi kiinnittää nykyistä enemmän huomiota.

Yksiköissä todettiin edelleen puutteellisuuksia materiaalihallinnossa, varastokirjanpidossa sekä irtaimistokirjanpidossa. Yksiköissä on vain vähän henkilöstöä tukipalvelutehtävissä.

Yksiköiden tarkastuksissa kiinnitettiin huomiota siihen, että sisäisen valvonnan arviointi olisi hyvä tehdä moniammatillisessa ryhmässä yksikkötasolla.

Yksiköissä on syytä pitää erillään johtoryhmän toiminta ja järjestää yt- ja työsuojeluasioita varten erilliset kokoukset.

Yksikkötarkastusten lisäksi sisäinen tarkastus teki kolme teematarkastusta:

Rikosseuraamuslaitoksen henkilöstön rekrytointiprosessin toimivuutta ja säädöstenmukaisuutta tarkastettiin koko laitoksessa asiantuntija- ja esimiestehtävien osalta. Rekrytoinneissa oli noudatettu asiaan liittyviä säännöksiä. Todettiin kuitenkin, että valintapäätösten perusteluita olisi syytä täsmentää. Samoin asiakirjojen arkistointiin liittyi kehittämistarvetta.

Sisäinen tarkastus teki yhdistelmäjohtajien tehtäviä ja niiden kehittämismahdollisuuksia koskevan tarkastuksen. Yhdistelmäjohtajajärjestelmä on lisännyt Rikosseuraamuslaitoksen yhtenäisyyttä vuoden 2010 organisaatiomuutoksen jälkeen. Järjestelmää pidetään hyödyllisenä ja sen käyttöä jatketaan. Johtajan työn kuormittavuutta ja pitkien etäisyyksien tuottamaa hankautta pyritään helpottamaan mm. tekniikkaa hyödyntämällä ja järjestämällä koulutusta.

Sisäinen tarkastus teki selvityksen Rikosseuraamuslaitokselle annetun tulostavoitteen ”Tutkintavankien mahdollisuuksia oleskella sellin ulkopuolella lisätään” toteutumisesta. Vantaan vankila oli vuoden 2013 aikana muuttanut useiden osastojen päiväjärjestyksiä siten, että tutkintavankien mahdollisuus oleskella sellin ulkopuolella oli lisääntynyt 1 – 2:lla tunnilla. Muissa vankiloissa ei ollut tapahtunut merkittäviä muutoksia.

Rikosseuraamuslaitoksen sisäisen tarkastuksen vuonna 2014 tekemät tarkastuskertomukset on laitettu Risen intranet-sivuille Rinkiin tiedoksi. Tällä pyritään parantamaan tiedonkulkua ja

lisäämään tietoa annetuista suosituksista muissakin kuin tarkastuksen kohteena olleessa yksikössä.

1.9 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Kirjanpitoyksikössä ei ole vuonna 2013 ilmennyt kirjanpitoyksikön hoidettavana tai vastattavana oleviin varoihin tai omaisuuteen kohdistuneita väärinkäytöksiä tai rikoksia.

2 Talousarvion toteumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2012	Talousarvio 2013 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2013	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	1 969 223,20	2 096 127	2 096 126,57	0,00	100
11.04.01. Arvonlisävero	1 969 223,20	2 096 127	2 096 126,57	0,00	100
12. Sekalaiset tulot	3 714,99	20 399	20 398,85	0,00	100
12.25.99. Oikeusministeriön hallinnonalan muut tulot	3 714,99	20 067	20 066,55	0,00	100
12.32.99.06. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot	0,00	332	332,30	0,00	100
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	1 477,99	1 268	1 268,02	0,00	100
13.03.01. Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden nettomyyntitulot (nettob)					
13.03.01.1. Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osak- keiden nettomyyntitulot	1 477,99	1 268	1 268,02	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä	1 974 416,18	2 117 793	2 117 793,44	0,00	100

Pääloukan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2012	Talousarvio 2013 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2013 määrärahojen käyttö		Tilinpäätös 2013	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			vuonna 2013	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2013	Käyttö vuonna 2013 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	874,80	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
24.01.29. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	874,80	0	0,00		0,00	0,00					
24.01.29.3. Lähialueyhteistyön arvonlisäveromenot	874,80	0	0,00		0,00	0,00					
24.20.66. Lähialueyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)	0,00	0	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	
25. Oikeusministeriön hallinnonala	249 771 960,77	251 730 251	237 976 742,42	13 753 508,55	251 730 250,97	0,00	12 486 145,18	243 849 145,18	230 095 636,63	13 753 508,55	
25.01.29. Oikeusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	19 198 117,77	20 367 251	20 367 250,97		20 367 250,97	0,00					
25.40.01. Rikosseuraamuslaitoksen toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	224 548 843,00	225 963 000	214 348 443,68	11 614 556,32	225 963 000,00		9 634 671,25	235 597 671,25	223 983 114,93	11 614 556,32	
25.40.01.1. Toimintamenot	222 548 843,00	223 963 000	212 985 173,52	10 977 826,48	223 963 000,00		9 634 671,25	233 597 671,25	222 619 844,77	10 977 826,48	
25.40.01.3. Palvelussuhdeasuntojen vuokraosuudet (EK) (enintään)	2 000 000,00	2 000 000	1 363 270,16	636 729,84	2 000 000,00		0,00	2 000 000,00	1 363 270,16	636 729,84	
25.40.74. Avolaitostyöt (siirtomääräraha 3 v)	6 025 000,00	5 400 000	3 261 047,77	2 138 952,23	5 400 000,00		2 851 473,93	8 251 473,93	6 112 521,70	2 138 952,23	
25.40.74.1. Avolaitostyöt	4 325 000,00	3 700 000	2 806 285,45	893 714,55	3 700 000,00		1 882 881,16	5 582 881,16	4 689 166,61	893 714,55	
25.40.74.2. Avolaitostyöt kunnan, seurakunnan tai yleishyödyllisen yhteisön työkohteissa (EK) (enintään)	1 700 000,00	1 700 000	454 762,32	1 245 237,68	1 700 000,00		968 592,77	2 668 592,77	1 423 355,09	1 245 237,68	

Päälukan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2012	Talousarvio 2013 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2013 määrärahojen		Tilinpäätös 2013	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2013	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2013	Käyttö vuonna 2013 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	83 204,62	146 954	146 953,88	0,00	146 953,88		0,00	146 953,88	146 953,88	0,00
32.30.51. Julkiset työvoimapalvelut (siirtomääräraha 2 v)	83 204,62	146 954	146 953,88	0,00	146 953,88		0,00	146 953,88	146 953,88	0,00
32.30.51.2.1.-Palkkaukset	83 204,62	0	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00
32.30.51.07.1. Palkkaukset (KPY)	0,00	146 954	146 953,88	0,00	146 953,88		0,00	146 953,88	146 953,88	0,00
Määrärahatilit yhteensä	249 856 040,19	251 877 205	238 123 696,30	13 753 508,55	251 877 204,85	0,00	12 486 145,18	243 849 145,18	230 095 636,63	13 753 508,55

3 Tuotto- ja kululaskelma

RIKOSSEURAAMUSLAITOKSEN TUOTTO- JA KULULASKELMA					
		1.1.2013 - 31.12.2013		1.1.2012 - 31.12.2012	
TOIMINNAN TUOTOT					
Maksullisen toiminnan tuotot		10 397 445,23		10 581 682,63	
Vuokrat ja käyttökorvaukset		1 133 031,15		1 386 270,66	
Muut toiminnan tuotot		<u>2 821 933,67</u>	14 352 410,05	<u>3 058 929,24</u>	15 026 882,53
TOIMINNAN KULUT					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana		24 577 052,89		26 385 743,73	
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		-73 302,14		19 323,02	
Henkilöstökulut		138 757 594,99		140 404 155,13	
Vuokrat		49 655 109,39		46 703 992,12	
Palvelujen ostot		24 940 377,92		26 726 920,07	
Muut kulut		2 531 035,26		2 496 916,68	
Valmisteverastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		-7 264,87		58 847,10	
Valmistus omaan käyttöön (-)		-3 295 701,42		-2 595 768,41	
Poistot		1 496 118,46		1 708 364,96	
Sisäiset kulut		<u>3 639 033,27</u>	<u>-242 220 053,75</u>	<u>2 887 254,14</u>	<u>-244 795 748,54</u>
JÄÄMÄ I			-227 867 643,70		-229 768 866,01
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
Rahoitustuotot		11 814,64		7 129,13	
Rahoituskulut		<u>-11 791,07</u>	23,57	<u>-8 068,50</u>	-939,37
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT					
Satunnaiset tuotot		8 565,77		3 914,72	
Satunnaiset kulut		<u>-27 011,01</u>	<u>-18 445,24</u>	<u>-9 892,21</u>	<u>-5 977,49</u>
JÄÄMÄ II			-227 886 065,37		-229 775 782,87
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT					
Kulut					
Siirtotalouden kulut kotitalouksille			<u>-2 029,80</u>		<u>-9 635,42</u>
JÄÄMÄ III			-227 888 095,17		-229 785 418,29
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA					
Perityt arvonlisäverot		2 101 202,80		1 974 576,69	
Suoritetut arvonlisäverot		<u>-20 372 327,20</u>	<u>-18 271 124,40</u>	<u>-19 199 170,65</u>	<u>-17 224 593,96</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ			-246 159 219,57		-247 010 012,25

4 Tase

RIKOSSEURAAMUSLAITOKSEN TASE				
		31.12.2013	31.12.2012	
VASTAAVAA				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet		26 625,38	54 891,55	
Muut pitkävaikutteiset menot		327 643,89	387 323,81	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		<u>521 185,53</u>	<u>0,00</u>	442 215,36
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Maa- ja vesialueet		0,00	0,00	
Rakennusmaa- ja vesialueet		0,00	0,00	
Rakennukset		0,00	0,00	
Rakennelmat		0,00	0,00	
Rakenteet		0,00	0,00	
Koneet ja laitteet		2 877 888,63	2 936 442,46	
Kalusteet		97 542,75	128 682,71	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		<u>0,00</u>	<u>87 299,72</u>	3 152 424,89
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIIJOITUKSET				
Käyttöomaisuusarvopaperit		49 496,55	46 965,64	
Muut pitkäaikaiset valuuttamääräiset sijoitukset		<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>46 965,64</u>
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIIJOITUKSET YHTEENSÄ				
		3 900 382,73		3 641 605,89
		31.12.2013	31.12.2012	
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
VAIHTO-OMAISUUS				
Aineet ja tarvikkeet		1 782 394,74	1 646 493,03	
Keskeneräinen tuotanto		455 309,81	430 008,95	
Valmiit tuotteet/Tavarat		2 132 442,04	2 213 077,60	
Ennakkomaksut		<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	4 289 579,58
PITKÄAIKAISET SAAMISET				
Pitkäaikaiset saamiset				0,00
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset		793 186,48	662 122,98	
Sirtosaamiset		225 102,11	73 274,06	
Muut lyhytaikaiset saamiset		131 297,08	29 696,59	
Ennakkomaksut		<u>411,42</u>	<u>8 236,61</u>	773 330,24
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit		145 715,58	194 110,71	
Sisäisen rahaliikkeen tilit		<u>150,00</u>	<u>-1 696,04</u>	<u>192 414,67</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ				
		5 666 009,26		5 255 324,49
VASTAAVAA YHTEENSÄ				
		<u>9 566 391,99</u>		<u>8 896 930,38</u>

	31.12.2013		31.12.2012	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	269 413 004,89		269 413 004,89	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-300 293 113,72		-297 017 779,32	
Pääoman siirrot	247 742 385,94		243 734 677,85	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-246 159 219,57</u>	-29 296 942,46	<u>-247 010 012,25</u>	-30 880 108,83
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN				
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat	445 706,88		495 334,02	
Saadut ennakot	54 801,80		55 911,43	
Ostovelat	9 839 665,03		11 030 122,16	
Tilivirastojen väliset tilitykset	2 474 154,95		2 565 627,06	
Edelleen tilittävät erät	217 315,66		2 480 689,01	
Siirtovelat	25 797 586,32		23 118 294,50	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>34 103,81</u>	<u>38 863 334,45</u>	<u>31 061,03</u>	<u>39 777 039,21</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		38 863 334,45		39 777 039,21
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>9 566 391,99</u>		<u>8 896 930,38</u>

5 Liitetiedot

5.1 Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

Tase

Valtiovarainministeriölle on tilikaudella luovutettu keskeneräiset muut rakennukset-tililtä 45 827,00 euroa ja muut keskeneräiset aineelliset käyttöomaisuushankinnat 32 106,00 euroa, joka on yhteenä 77 933,00 euroa Ostovelkoihin sisältyy työnantajan eläkemaksuvelkoja 1 576 614,46 euroa ja työntekijän eläkemaksuvelkoja 465 011,99 euroa.

Tuloslaskelma

Vuoden 2011 työterveyshuollon kustannusten palautukset 619 825,54 euroa maksettiin poikkeuksellisesti vuonna 2013.

Liite: 5 Henkilöstökulujen erittely

Vuoden 2008 alusta lukien johtoon kuuluvan henkilöstön palkat on kirjattu liikekirjanpidossa omalle tililleen lomarahaa lukuunottamatta. Lomarahoina kirjanpidon kertymään on lisätty 6 % vuosipalkkion määrästä.

Liite 7 Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Liitteessä on ilmoitettu tiedot vain niistä kansallis- ja käyttöomaisuushyödykkeistä sekä käyttöomaisuusarvopapereista ja muista pitkäaikaisista sijoituksista, joiden hankintamenoja ei ole vielä tilikauden alkaessa kokonaan kirjattu poistoina kuluksi.

5.2 Nettoutetut tulot ja menot

	Bruttomenot	0,00	0	0,00	0,00						
	Bruttotulot	0,00	0	0,00	0,00						
	Nettotulot	0,00	0,00	0,00	0,00						
Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2012	Talousarvio 2013 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2013 määrärahojen käyttö vuonna 2013	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2013	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
							Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2013	Käyttö vuonna 2013 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
25.01.29. Oikeusministeriön hallin- nonalan arvonlisäveromenot (arvionnr)	Bruttomenot	19 198 117,77	20 367 251	20 367 250,97	20 367 250,97						
	Bruttotulot	0,00	0	0,00	0,00						
	Nettomenot	19 198 117,77	20 367 251	20 367 250,97	20 367 250,97						
25.40.01. Rikosseuraamuslaitoksen toimintamenot (netto) (sm 2v)	Bruttomenot	239 540 925,33	240 706 000	228 637 964,38	240 252 520,70				238 274 608,79		
	Bruttotulot	14 992 082,33	14 743 000	14 289 520,70	14 289 520,70				14 291 493,86		
	Nettomenot	224 548 843,00	225 963 000	214 348 443,68	225 963 000,00		9 634 671,25	235 597 671,25	223 983 114,93	11 614 556,32	

5.3 Arviomäärärahojen ylitykset

Kirjanpitoyksiköllä ei ole varainhoitovuodella arviomäärärahojen ylityksiä.

5.4 Peruutetut siirretyt määrärahat

Kirjanpitoyksiköllä ei ole varainhoitovuodella peruutettuja siirrettyjä määrärahoja.

5.5 Henkilöstökulujen erittely

Rikosseuraamuslaitoksen tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely				
			2013	2012
Henkilöstökulut			108 938 918,43	109 562 575,48
Palkat ja palkkiot			108 557 387,10	109 162 367,49
Tulosperusteiset erät			7 009,00	7 139,00
Lomapalkkavelan muutos			374 522,33	393 068,99
Henkilösiivokulut			24 062 850,27	24 735 517,04
Eläkekulut			20 894 605,45	21 558 749,97
Muut henkilösiivokulut			3 168 244,82	3 176 767,07
Yhteensä			133 001 768,70	134 298 092,52
Johdon palkat ja palkkiot*), josta			3 603 967,55	3 470 805,58
tulosperusteiset erät			7 009,00	7 139,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet				
Johto			6 150,32	5 960,00
Muu henkilöstö			1 920,00	2 180,00
*Johto on määritelty pääjohtajan päätöksellä . Vuoden 2008 alusta johtoon kuuluvan henkilöstön palkat on kirjattu liikekirjanpidossa omalle tilille lomarahaa lukuunottamatta. Lomarahoina kirjanpidon kertymään on lisätty 6 % vuosipalkkion määrästä.				
Vankipalkat ja niiden sosiaali turvamaksut				
			2013	2012
Vankipalkat			2 847 973,94	3 172 382,26
Vankien toimintarahat			2 151 710,84	2 082 239,94
Vankien käyttörahat			698 499,52	784 682,37
Vankien sosiaali turvamaksut			57 641,99	66 758,04
Yhteensä			5 755 826,29	6 106 062,61
Henkilöstökulut yhteensä			138 757 594,99	140 404 155,13

5.6 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Omaisuusryhmä	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto % ¹⁾
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET			
112 Aineettomat oikeudet			
1120 Ostetut atk-ohjelmistot	tasapoisto	3	33,33
1123 Liittymismaksut		3 tai 5	
114 Muut pitkävaikutteiset menot			
1140 Atk-ohjelmat (itse valmistetut)	tasapoisto	3	33,33
AINEELLISET HYÖDYKKEET			
122 Rakennukset			
Kangas- ja muovihallit	tasapoisto	10	10
Kevytrakenteiset, lyhytaikaiseen käyttöön tarkoitetut varastot, Puiset, kosteat tilat, Puiset, lyhytaikaiseen käyttöön tarkoitetut ja hyväksytyt asunotilat, koulut ja myymälärakennukset, parakkirakenn. tai vast., jotka on pystytetty kiinteälle perustukselle.	tasapoisto	20	5
Kivirakennukset, joissa käsitellään runsaasti syövyttäviä aineita tai joissa on huonosti ilmastoidut, kosteat tilat, Puiset eläinsuojat ja saunarakennukset	tasapoisto	30	3,33
Sekarakenteiset rakennukset, joissa on hyvin ilmastoidut, kosteat tilat. Kevytrakenteiset varastorakennukset. Puiset aidat, ladot, auto- ja kalustosuojat. Puiset Puimalat ja vastaavat.	tasapoisto	40	2,5
Kiviset korjaamot, eläinsuojat, meijerit ja vastaavat. Puiset huvilat ja vastaavat. Omakotitalot.	tasapoisto	50	2
Kiviset autosuojat ja liikerakennukset. Puiset asuin- ja toimistorakennukset. Puiset koulu-, hotelli- ja majoitusrakennukset. Puiset yhdistystalot.	tasapoisto	60	1,67
Kiviset asuin- ja toimistorakennukset. Kiviset koulu- ja sairaalarakennukset. Kiviset hoitolaitokset, virastotalot ja vastaavat. Kiviset hotellirakennukset ja vastaavat.	tasapoisto	80	1,25
Rakennuksiin kiinteästi liittyvät järjestelmät ja rakenteet	tasapoisto	5	20
123 Rakennelmat			
1230 Rakennelmat	tasapoisto	10	10
124 Rakenteet			
1241 Tierakenteet	tasapoisto	10	10
1249 Muut rakenteet	tasapoisto	10	10
125-126 Koneet ja laitteet			
1250 Autot	tasapoisto	7	14,28
1251 Laivat ja muut vesikuljetusvälineet	tasapoisto	7	14,28
1253 Raskaat työkoneet	tasapoisto	10	10
1254 Kevyet työkoneet	tasapoisto	5	20
1255 Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet	tasapoisto	5	20
1256 Toimistokoneet ja laitteet	tasapoisto	5	20
1257 Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	tasapoisto	10	10
1258 Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	tasapoisto	5	20
1259 Laboratoriolaitteet			
– raskaat koneet ja laitteet S591	tasapoisto	10	10
– kevyet koneet ja laitteet S592	tasapoisto	5	20
1269 Muut koneet ja laitteet			
– raskaat koneet ja laitteet S691	tasapoisto	10	10
– kevyet koneet ja laitteet S692	tasapoisto	5	20
127 Kalusteet			
1270 Toimistokalusteet	tasapoisto	10	10
1279 Muut kalusteet	tasapoisto	10	10
130 Käyttöomaisuusarvopaperit			
		ei poistoaikaa	
Poistosuunnitelmaa ei ole muutettu varainhoitovuoden aikana.			
Vuoden 2006 alusta lukien tuotannon tekijän, jonka taloudellinen pitoaika ylittää yhden vuoden ja jonka arvonnäisäveroton hankintahinta on vähintään 10 000 euroa, hankintameno aktivoidaan taseseen ja kirjataan kuluksi suunnitelman mukaisina poistoina.			

	Aineelliset hyödykkeet						Yhteensä
	122 Rakennukset	123 Rakennelmat	124 Muut rakenteet	125-126 Koneet ja laitteet	127 Kalusteet	129 Kesken. ain. om	
Hankintameno 1.1.2013	0,00	0,00	0,00	16 018 757,36	511 875,26	87 299,72	16 617 932,34
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	767 243,21	0,00	392 921,00	1 160 164,21
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	-4 228,63	0,00	-87 299,72	-91 528,35
Hankintameno 31.12.2013	0,00	0,00	0,00	16 781 771,94	511 875,26	392 921,00	17 686 568,20
Kertyneet poistot 1.1.2013	0,00	0,00	0,00	-13 082 314,90	-383 192,55	0,00	-13 465 507,45
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00	0,00	-821 568,41	-31 139,96	0,00	-852 708,37
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-392 921,00	-392 921,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2013	0,00	0,00	0,00	-13 903 883,31	-414 332,51	-392 921,00	-14 711 136,82
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2013	0,00	0,00	0,00	2 877 888,63	97 542,75	0,00	2 975 431,38
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset							
	130 Käyttöomaisuusarvopaperit		Yhteensä				
Hankintameno 1.1.2013	46 965,64		46 965,64				
Lisäykset	2 530,91		2 530,91				
Vähennykset	0,00		0,00				
Hankintameno 31.12.2013	49 496,55		49 496,55				
Kertyneet poistot 1.1.2013	0,00		0,00				
Vähennysten kertyneet poistot	0,00		0,00				
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00		0,00				
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00		0,00				
Tilikauden arvonalennukset	0,00		0,00				
Kertyneet poistot 31.12.2013	0,00		0,00				
Arvonkorotukset	0,00		0,00				
Kirjanpitoarvo 31.12.2013	49 496,55		49 496,55				

5.8 Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot			Muutos
	2013	2012	2013-2012
Korot euromääräisistä saamisista	10 546,62	5 651,14	4 895,48
Korot valuuttamääräisistä saamisista	0,00	0,00	0,00
Emissio-, pääoma- ja kurssierot saamisista	0,00	0,00	0,00
Osingot	1 268,02	1 477,99	-209,97
Liikelaistosten voiton tuloutukset	0,00	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	0,00	0,00	0,00
Rahoitustuotot yhteensä	11 814,64	7 129,13	4 685,51
Rahoituskulut			Muutos
	2013	2012	2013-2012
Korot euromääräisistä veloista	11 775,42	7 243,50	4 531,92
Korot valuuttamääräisistä veloista	0,00	0,00	0,00
Emissio-, pääoma- ja kurssierot veloista	0,00	0,00	0,00
SWAP-maksut veloista	0,00	0,00	0,00
Sijoitusten ja lainasaamisten tileistäpoistot	0,00	0,00	0,00
Muut rahoituskulut	15,65	825,00	-809,35
Rahoituskulut yhteensä	11 791,07	8 068,50	3 722,57
Netto	23,57	-939,37	962,94

5.9 Talousarviotaloudesta annetut lainat

Kirjanpitoyksiköllä ei ole valtion talousarviotaloudesta myönnettyjä lainoja.

5.10 Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit								
	31.12.2013				31.12.2012			
	Kappale- määrä	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo	Omistus- osuus	Myyntioikeuksien alaraja	Saadut osingot	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo
Julkisesti noteeratut osakkeet ja osuudet	614	9 995,40	4 254,00			82,00	951,20	4 254,00
Aktia A	164	1 328,40	1 230,00			82,00	951,20	1 230,00
Elisa Oyj/ Telekarelia Oy 18 kpl = 450 osuutta	450	8 667,00	3 024,00					3 024,00
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet	1213		45 242,55					42 711,64
Pohjois-Hämeen Puhelin Oy, A-sarja ja B-sarja	120		3 496,00					3 496,00
Pirkanmaan Luomutuottajat Oy	1		168,00					168,00
Vaasan läänin Puhelin Oy	11		4 807,00					4 807,00
Osuuskunta Sataluomu, Pori	1		168,00					168,00
Elix Oil Oy, Somero	12		2 018,00					2 018,00
Osuuskunta Jalostuspalvelu	1		200,00					200,00
Osuuskunta Lihakunta	1		2 467,00					2 467,00
Osuuskunta Pohjolan Maito	888		26 824,41					26 824,41
	146		2 395,23					2 395,23
	25		2 530,91					
Auria Turun Puhelin Oy	2		168,00					168,00
Finnamyl Oy	5							
Osakkeet ja osuudet yhteensä			49 496,55			82,00		46 965,64
Varainhoitovuoden aikana osinkotuloja on kertynyt yhteensä 1 268,02 euroa, mistä Aktia A osakkeiden osuus on 82,00 euroa ja osuuskunnilta saatuja voitonjakoeriä 1 186,02 euroa. Osuuspääoman korkoja kertyi A-Tuottajat Oy/Atrialta 114,18 euroa, Osuuskunta Pohjolan Maidolta 1 071,84 euroa.								

5.11 Taseen rahoituserät ja velat

31.12.2013	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle	1 - 5	Yli	Alle	1 - 5	Yli	
	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	
Vastaavien rahoituserät							
Annetut euromääräiset velkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Euromääräisten joukkovelkakirjalainojen ostot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Euromääräiset lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut euromääräiset sijoitukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut valuuttamääräiset sijoitukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut lyhytaikaiset euromääräiset sijoitukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	145 865,58	0,00	0,00	145 865,58
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	145 865,58	0,00	0,00	145 865,58
Vastattavien rahoituserät							
Otetut euromääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Otetut valuuttamääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
rahastoilta	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut pitkäaikaiset velat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Seuraavana tilikautena maksettavat lyhennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaiset euromääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaiset valuuttamääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat	0,00	0,00	0,00	445 706,88	0,00	0,00	445 706,88
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	445 706,88	0,00	0,00	445 706,88

5.12 Valtiontakaukset ja –takuut sekä muut vastuut

Kirjanpitoyksiköllä ei ole valtiontakauksia ja –takuita.

Kirjanpitoyksiköllä ei myöskään ole muualla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehtyjä sopimuksia ja sitoumuksia.

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavonaiset sopimukset ja sitoumukset						
€	Talousarvio- menot 2013	Määräraha-tarve 2014	Määräraha- tarve 2015	Määräraha- tarve 2016	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Tavonaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	53 299 711,41	57 811 011,56	54 271 860,80	53 508 598,80	130 088 703,30	295 680 174,46
Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset						
€	Talousarvio- menot 2013	Määräraha-tarve 2014	Määräraha- tarve 2015	Määräraha- tarve 2016	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Muut sopimukset ja sitoumukset						
...	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

5.13 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Kirjanpitoyksiköllä ei ole taseeseen sisältyviä rahastoitua varoja.

5.14 Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat

Kirjanpitoyksiköllä ei ole taseeseen sisältymättömiä rahastoitua varoja.

5.15 Velan muutokset

Kirjanpitoyksiköllä ei ole taseessaan valtionvelkaan kuuluvia eriä.

5.16 Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Kirjanpitoyksiköllä ei ole taseessaan valtionvelkaan kuuluvia eriä.

5.17 Oikeuden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydennettävät tiedot

Täydentäviä tietoja sisältyy toimintakertomukseen laskelmien muihin liitetietoihin.

6 Allekirjoitus

Tilinpäätös on hyväksytty Helsingissä 14.3.2014.

Esa Vesterbacka
pääjohtaja
Rikosseuraamuslaitos